

Bruksela, 24 lipca 2023 r.
(OR. en)

12126/23

LIMITE

COMAR 32
JUR 464
COJUR 40
ENV 887

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0204(NLE)

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli/Rada
Nr poprz. dok.:	ST 11325/23 ADD 1
Dotyczy:	Porozumienie w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, dotyczące ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową przyjęte w dniu 19 czerwca 2023 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu porozumienie w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, dotyczące ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową ([A/CONF.232/2023/4](#)) przyjęte w dniu 19 czerwca 2023 r., które zostało ponownie wydane z przyczyn technicznych.

Zgromadzenie Ogólne

Distr.:
General 19
June 2023

Original: English

**Międzyrządowa konferencja w sprawie
międzynarodowego prawnie wiążącego instrumentu w
ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie
morza dotyczącego ochrony i zrównoważonego
wykorzystania morskiej różnorodności biologicznej na
obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową**

Dalej wznowiona piąta sesja
Nowy Jork, 19 i 20 czerwca 2023 r.

**Porozumienie w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych
o prawie morza, dotyczące ochrony i zrównoważonego
wykorzystania morskiej różnorodności biologicznej na
obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową**

* Redystrybuowany z powodów technicznych 30 czerwca 2023 r.

POROZUMIENIE W RAMACH KONWENCJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH O PRAWIE MORZA, DOTYCZĄCE OCHRONY I ZRÓWNOWAŻONEGO WYKORZYSTANIA MORSKIEJ RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ NA OBSZARACH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ POZA JURYSDYKCJĄ KRAJOWĄ

PREAMBUŁA

Strony niniejszego porozumienia,

przywołując odpowiednie postanowienia Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza z dnia 10 grudnia 1982 r., w tym obowiązek ochrony i zachowania środowiska morskiego,

podkreślając potrzebę poszanowania równowagi praw, obowiązków i interesów określonych w konwencji,

uznając potrzebę zajęcia się, w sposób spójny i oparty na współpracy, utratą różnorodności biologicznej i degradacją ekosystemów oceanicznych – spowodowanymi w szczególności oddziaływaniami zmiany klimatu na ekosystemy morskie, np. ociepleniem i odtlenieniem oceanów, a także ich zakwaszaniem, zanieczyszczeniem, w tym zanieczyszczeniem tworzywami sztucznymi – oraz niezrównoważonym wykorzystywaniem zasobów,

świadomi potrzeby kompleksowego systemu światowego w ramach konwencji, aby lepiej zająć się ochroną i zrównoważonym wykorzystywaniem morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową,

uznając znaczenie wkładu w słuszny i sprawiedliwy międzynarodowy ład gospodarczy, uwzględniający interesy i potrzeby całej ludzkości, a zwłaszcza szczególne interesy i potrzeby krajów rozwijających się, zarówno nadbrzeżnych, jak i śródlądowych,

uznając także, że wspieranie Państw-Stron będących krajami rozwijającymi się w zakresie budowania potencjału oraz rozwoju i transferu technologii morskich stanowią podstawowe czynniki umożliwiające osiągnięcie celów ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową,

przywołując Deklarację Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej,

potwierdzając, że żadne z postanowień niniejszego porozumienia nie może być interpretowane jako umniejszające lub znoszące istniejące prawa ludności rdzennej, w tym prawa określone w Deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej, lub, w stosownych przypadkach, prawa społeczności lokalnych,

uznając określony w konwencji obowiązek dokonania oceny, na tyle, na ile to możliwe, potencjalnych następstw dla środowiska morskiego wynikających z działalności pod jurysdykcją lub kontrolą państwa, jeżeli państwo ma uzasadnione podstawy, aby sądzić, że działalność ta może spowodować znaczne zanieczyszczenie lub znaczące i szkodliwe zmiany w środowisku morskim,

mając na uwadze określony w konwencji obowiązek stosowania wszelkich środków koniecznych do zapewnienia, aby zanieczyszczenie będące następstwem wypadków lub działalności nie wykraczało poza obszary, na których wykonuje się suwerenne prawa zgodnie z konwencją,

pragnąc działać jako strażnicy oceanu na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową w imieniu obecnych i przyszłych pokoleń w drodze ochrony środowiska morskiego, dbałości o to środowisko, oraz zapewnienia jego odpowiedzialnego wykorzystywania, utrzymania integralności ekosystemów oceanicznych i zachowania wartości leżącej w różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową,

uznając, że generowanie i wykorzystanie informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową oraz dostęp do tej informacji wraz z uczciwym i sprawiedliwym podziałem korzyści wynikających z jej wykorzystania, stanowi wkład w badania naukowe i innowacje oraz przyczynia się do osiągnięcia celu ogólnego niniejszego porozumienia,

szanując suwerenność, integralność terytorialną i niezależność polityczną wszystkich państw,

przypominając, że status prawny państw niebędących stronami konwencji ani jakichkolwiek innych powiązanych porozumień regulują normy prawa traktatów,

przywołując także fakt, że, zgodnie z konwencją, na państwach spoczywa obowiązek wykonywania ciążących na nich zobowiązań międzynarodowych dotyczących ochrony i zachowania środowiska morskiego i mogą one ponosić z tego tytułu odpowiedzialność zgodnie z prawem międzynarodowym,

zaangażowane w osiągnięcie zrównoważonego rozwoju,

dążąc do osiągnięcia powszechnego uczestnictwa,

uzgadniając co następuje:

CZĘŚĆ I POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1 Stosowanie terminów

Do celów niniejszego porozumienia:

1. „narzędzie zarządzania obszarowego” oznacza narzędzie, w tym chroniony obszar morski, dla określonego geograficznie obszaru, za pośrednictwem którego zarządza się co najmniej jednym sektorem lub działaniem w celu osiągnięcia, zgodnie z niniejszym porozumieniem, określonych celów ochrony i zrównoważonego wykorzystywania zasobów.
2. „obszary znajdujące się poza jurysdykcją krajową” oznaczają morze pełne oraz Obszar.
3. „biotechnologia” oznacza każde rozwiązanie technologiczne, w którym wykorzystuje się systemy biologiczne, żywe organizmy lub ich pochodne do wytworzenia lub modyfikowania produktów lub procesów dla określonego zastosowania.

4. „pobieranie *in situ*” oznacza, w odniesieniu do morskich zasobów genetycznych, pozyskiwanie lub pobieranie próbek morskich zasobów genetycznych na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową.
5. „konwencja” oznacza Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza z dnia 10 grudnia 1982 r.
6. „skumulowane oddziaływanie” oznacza połączone i narastające oddziaływanie wynikające z różnych działalności, w tym ze znanych przeszłych i obecnych oraz racjonalnie przewidywalnych przyszłych rodzajów działalności, lub z powtarzania podobnych działalności w czasie, a także konsekwencje zmiany klimatu, zakwaszania oceanów i powiązanych oddziaływań.
7. „ocena oddziaływania na środowisko” oznacza proces mający na celu wskazanie i oszacowanie – na potrzeby podjęcia decyzji – potencjalnego oddziaływania danego rodzaju działalności.
8. „morskie zasoby genetyczne” oznaczają dowolny – posiadający faktyczną lub potencjalną wartość – materiał pobrany z roślin i zwierząt morskich, materiał pobrany z morskiego środowiska mikrobiologicznego lub innego, zawierający funkcjonalne jednostki dziedziczności.
9. „chroniony obszar morski” oznacza geograficznie określony obszar morski, który jest wyznaczony i zarządzany w celu osiągnięcia określonych długoterminowych celów ochrony różnorodności biologicznej i którego zrównoważone wykorzystywanie może być dopuszczalne w stosownych przypadkach pod warunkiem, że jest ono zgodne z celami ochrony.
10. „technologia morska” obejmują między innymi dostarczane w przyjaznym dla użytkownika formacie informacje i dane dotyczące nauk o morzu oraz powiązanych operacji morskich i usług dotyczących obszarów morskich; podręczniki, wytyczne, kryteria, standardy i materiały referencyjne; sprzęt służący do pobierania próbek i stosowania określonej metodyki; urządzenia i sprzęt służące do prowadzenia obserwacji *in situ* i w laboratorium, wykonywania analiz i eksperymentów; komputer i oprogramowanie komputerowe, w tym modele i techniki modelowania; powiązaną biotechnologię; oraz wiedzę specjalistyczną, wiedzę, umiejętności, know-how techniczny, naukowy i prawny, oraz metody analityczne związane z ochroną i zrównoważonym wykorzystywaniem morskiej różnorodności biologicznej.
11. „Strona” oznacza państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej, które wyraziły zgodę na związanie niniejszym porozumieniem i które niniejsze porozumienie obowiązuje;
12. „regionalna organizacja integracji gospodarczej” oznacza organizację utworzoną przez suwerenne państwa danego regionu, które przekazały jej kompetencje w sprawach objętych niniejszym porozumieniem i odpowiednio upoważniły ją, zgodnie z ich wewnętrznymi procedurami, do podpisania, ratyfikowania, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszego porozumienia.
13. „zrównoważone wykorzystywanie” oznacza wykorzystywanie elementów różnorodności biologicznej w taki sposób i z taką intensywnością, żeby nie prowadziło ono do jej zmniejszenia w perspektywie długoterminowej i tym samym pozwoliło utrzymać jej potencjał w stanie odpowiadającym potrzebom i aspiracjom obecnych oraz przyszłych pokoleń.
14. „wykorzystanie morskich zasobów genetycznych” oznacza prowadzenie prac badawczo-rozwojowych nad genetycznym lub biochemicznym składem morskich zasobów genetycznych, także przez zastosowanie biotechnologii, zgodnie z jej definicją zawartą w punkcie 3 powyżej.

Artykuł 2

Cel ogólny

Celem niniejszego porozumienia jest zapewnienie ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, obecnie i w perspektywie długoterminowej dzięki skutecznemu wdrażaniu odpowiednich postanowień konwencji oraz dalszej współpracy i koordynacji międzynarodowej.

Artykuł 3

Zakres stosowania

Niniejsze porozumienie ma zastosowanie do obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową.

Artykuł 4

Wyłączenia

Niniejsze porozumienie nie ma zastosowania do okrętów wojennych, samolotów wojskowych ani okrętów wojennych floty pomocniczej. Niniejsze porozumienie – z wyjątkiem części II – nie ma zastosowania do innych statków lub statków powietrznych będących własnością Strony lub eksploatowanych przez Stronę i używanych w danym czasie wyłącznie w rządowej służbie niehandlowej.- Stosując jednak odpowiednie środki niezakłócające eksploatacji lub zdolności eksploatacyjnych takich statków lub statków powietrznych będących jej własnością lub przez nią eksploatowanych, każda Strona zapewnia, aby działania takich statków lub statków powietrznych były możliwie jak najbardziej zgodne – na ile jest to racjonalne i praktyczne – z niniejszym porozumieniem.

Artykuł 5

Związek między niniejszym porozumieniem a konwencją oraz odpowiednimi instrumentami i ramami prawnymi oraz właściwymi organami światowymi, regionalnymi, subregionalnymi i sektorowymi

1. Niniejsze porozumienie interpretuje się i stosuje w kontekście konwencji i w sposób z nią zgodny. Żadne postanowienie niniejszego porozumienia nie narusza praw, jurysdykcji i obowiązków państw wynikających z konwencji, w tym w odniesieniu do wyłącznej strefy ekonomicznej i szelfu kontynentalnego w odległości do 200 mil morskich i dalej.
2. Niniejsze porozumienie interpretuje się i stosuje w sposób niepodważający odpowiednich instrumentów i ram prawnych ani właściwych organów światowych, regionalnych, subregionalnych i sektorowych oraz promujący spójność i koordynację z tymi instrumentami, ramami i organami.
3. Niniejsze porozumienie nie ma wpływu na status prawny państw niebędących Stronami konwencji ani stronami jakichkolwiek innych powiązanych porozumień dotyczących tych instrumentów.

Artykuł 6

Brak uszczerbku

Niniejsze porozumienie, w tym wszelkie decyzje lub zalecenia Konferencji

Stron lub któregokolwiek z jej organów pomocniczych, oraz wszelkie czynności, środki lub działania podjęte na jego podstawie, pozostają bez uszczerbku dla roszczeń do suwerenności, suwerennych praw lub jurysdykcji, w tym w odniesieniu do wszelkich sporów z nimi związanych, i nie mogą stanowić podstawy do dochodzenia tych roszczeń ani do oddalania ich.

Artykuł 7

Ogólne zasady i podejścia

Aby osiągnąć cele niniejszego porozumienia, Strony kierują się następującymi zasadami i podejściami:

- a) zasadą „zanieczyszczający płaci”;
- b) zasadą wspólnego dziedzictwa ludzkości, która została określona w konwencji;
- c) wolnością morskich badań naukowych wraz z innymi wolnościami morza pełnego;
- d) zasadą sprawiedliwości oraz uczciwego i sprawiedliwego podziału korzyści;
- e) zasadą ostrożności lub podejściem ostrożnościowym;
- f) podejściem ekosystemowym;
- g) zintegrowanym podejściem do zarządzania oceanami;
- h) podejściem przyczyniającym się do budowy odporności ekosystemu, w tym na negatywne skutki zmiany klimatu i zakwaszania oceanów, a także utrzymującym i przywracającym integralność ekosystemu, w tym usług obiegu węgla, które są podstawą roli oceanu w systemie klimatycznym;
- i) wykorzystaniem najlepszych dostępnych danych i informacji naukowych;
- j) wykorzystaniem, w miarę dostępności, stosownej wiedzy tradycyjnej ludów tubylczych i społeczności lokalnych;
- k) poszanowaniem, rozpowszechnianiem i uwzględnianiem odpowiednich zobowiązań Stron, zależnie od przypadku, w odniesieniu do praw ludów tubylczych lub, w razie potrzeby, społeczności lokalnych w przypadku podejmowania działań mających na celu ochronę i zrównoważone wykorzystywanie morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową;
- l) nieprzenoszeniem, bezpośrednio lub pośrednio, szkód lub zagrożeń z jednego obszaru na inny oraz nieprzekształcaniem jednego rodzaju zanieczyszczenia w inny w przypadku wprowadzania środków mających na celu zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska morskiego oraz jego ograniczanie i kontrolowanie;
- m) pełnym uwzględnieniem szczególnej sytuacji małych rozwijających się państw wyspiarskich i krajów najsłabiej rozwiniętych;
- n) uwzględnieniem szczególnych interesów i potrzeb rozwijających się państw śródlądowych.

Artykuł 8

Współpraca międzynarodowa

1. W ramach niniejszego porozumienia Strony współpracują na rzecz ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na

obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, w tym w drodze wzmacniania i zacieśniania współpracy z odpowiednimi instrumentami i ramami prawnymi oraz właściwymi organami światowymi, regionalnymi, subregionalnymi i sektorowymi na rzecz osiągnięcia celów niniejszego porozumienia.

2. Strony dążą do propagowania, w stosownych przypadkach, celów niniejszego porozumienia, gdy uczestniczą w podejmowaniu decyzji na podstawie innych odpowiednich instrumentów i ram prawnych lub w podejmowaniu decyzji przez organy światowe, regionalne, subregionalne lub sektorowe.

3. W ramach wspierania celów niniejszego porozumienia strony propagują współpracę międzynarodową w dziedzinie morskich badań naukowych oraz w dziedzinie rozwoju i transferu technologii morskich zgodnie z konwencją.

CZĘŚĆ II

MORSKIE ZASOBY GENETYCZNE, W TYM UCZCIWY I SPRAWIEDLIWY PODZIAŁ KORZYŚCI

Artykuł 9 **Cele**

Cele niniejszej części są następujące:

a) uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z działalności związanej z morskimi zasobami genetycznymi i informacją cyfrową o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową na potrzeby ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na tych obszarach;

b) budowanie i rozwijanie potencjału Stron, w szczególności Państw-Stron będących krajami rozwijającymi się, zwłaszcza krajów najslabiej rozwiniętych, rozwijających się państw śródlądowych, państw o niekorzystnym położeniu geograficznym, małych rozwijających się państw wyspiarskich, nadbrzeżnych państw afrykańskich, państw archipelagowych oraz krajów rozwijających się o średnim dochodzie, do celów prowadzenia działań w odniesieniu do morskich zasobów genetycznych i informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową;

c) generowanie wiedzy, wiedzy naukowej i innowacji technologicznych, w tym w drodze opracowywania i prowadzenia morskich badań naukowych, jako podstawowy wkład w wykonywanie niniejszego porozumienia;

d) rozwijanie i transfer technologii morskich zgodnie z niniejszym porozumieniem.

Artykuł 10 **Stosowanie**

1. Postanowienia niniejszego porozumienia stosuje się do działalności dotyczącej morskich zasobów genetycznych i informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową, pozyskanych i wygenerowanych po wejściu w życie niniejszego porozumienia w odniesieniu do danej Strony. Stosowanie postanowień niniejszego porozumienia obejmuje wykorzystanie morskich

zasobów genetycznych i informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową, pozyskanych lub wygenerowanych po wejściu w życie niniejszego porozumienia, chyba że Strona dokona pisemnego wyjątku na podstawie artykułu 70 przy podpisywaniu, ratyfikowaniu, zatwierdzaniu, akceptowaniu niniejszego porozumienia lub przystępowania do niego.

2. Postanowienia niniejszej części nie mają zastosowania do:

a) połowów regulowanych odpowiednim prawem międzynarodowym i działalności związanej z połowami; ani

b) ryb ani innych morskich zasobów biologicznych, o których wiadomo, że zostały złowione z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową podczas połowów i działalności związanej z połowami, z wyjątkiem przypadków, w których takie ryby lub inne morskie zasoby biologiczne podlegają, zgodnie z niniejszą częścią, regulacjom dotyczącym ich wykorzystania.

3. Zobowiązania zawarte w niniejszej części nie mają zastosowania do działalności wojskowej Strony, w tym działalności wojskowej rządowych statków i statków powietrznych używanych w służbie niehandlowej.- Określone w niniejszej części zobowiązania dotyczące wykorzystania morskich zasobów genetycznych oraz informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową mają zastosowanie do działalności pozawojskowej Strony.

Artykuł 11

Działalność dotycząca morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową

1. Działalność w odniesieniu do morskich zasobów genetycznych oraz informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową mogą prowadzić wszystkie Strony, niezależnie od położenia geograficznego Stron, oraz osoby fizyczne lub prawne podlegające jurysdykcji Stron. Działalność taka jest prowadzona zgodnie z niniejszym porozumieniem.

2. Strony propagują współpracę w odniesieniu do wszystkich rodzajów działalności dotyczącej morskich zasobów genetycznych i informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową.

3. Zgodnie z konwencją pobieranie *in situ* morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową prowadzi się z należytym poszanowaniem praw i prawnie uzasadnionych interesów państw nadbrzeżnych na obszarach podlegających ich jurysdykcji krajowej oraz z należytym poszanowaniem interesów innych państw na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową. W tym celu Strony dążą, w stosownych przypadkach, do współpracy na rzecz wykonania niniejszego porozumienia, w tym w oparciu o określone sposoby funkcjonowania systemu wymiany informacji ustanowionego na mocy artykułu 51.

4. Żadne państwo nie może zgłaszać roszczeń ani wykonywać władzy suwerennej lub suwerennych praw w stosunku do morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową. Nie

uznaje się żadnego takiego roszczenia ani wykonywania władzy suwerennej lub suwerennych praw.

5. Pobieranie *in situ* morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową nie stanowi podstawy prawnej dla jakichkolwiek roszczeń do jakiegokolwiek części środowiska morskiego lub jego zasobów.

6. Działalność związana z morskimi zasobami genetycznymi i informacją cyfrową o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową leży w interesie wszystkich państw i przynosi korzyść całej ludzkości, w szczególności w zakresie poszerzania wiedzy naukowej ludzkości i propagowania ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej, ze szczególnym uwzględnieniem interesów i potrzeb krajów rozwijających się.

7. Działalność związaną z morskimi zasobami genetycznymi i informacją cyfrową o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową prowadzi się wyłącznie w celach pokojowych.

Artykuł 12

Powiadamianie o działalności związanej z morskimi zasobami genetycznymi i informacją cyfrową o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową

1. Aby zapewnić przekazywanie informacji do systemu wymiany informacji, Strony wprowadzają niezbędne środki ustawodawcze, administracyjne lub z zakresu polityki zgodnie z niniejszą częścią.

2. Sześć miesięcy przed pobieraniem *in situ* morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową lub jak najwcześniej przed ich pobraniem przekazuje się do systemu wymiany informacji następujące informacje:

a) charakter i cele pobierania zasobów w tym, w stosownych przypadkach, wszelkie programy, których jest ono częścią;

b) przedmiot badań lub, o ile jest to wiadome, morskie zasoby genetyczne, które mają być przedmiotem badania lub pobrania, oraz cele pobierania tych zasobów;

c) obszary geograficzne, na których ma być prowadzone pobieranie;

d) krótki opis metody i środków, które mają być wykorzystane do celów pobierania zasobów, w tym nazwa, pojemność, typ i klasa statków, sprzęt naukowy lub stosowane metody badawcze;

e) informacje dotyczące wszelkich innych wkładów w proponowane główne programy;

f) przewidywana data pierwszego pojawienia się i ostatecznego odpłynięcia statków badawczych lub, w stosownych przypadkach, rozmieszczenia sprzętu i jego usunięcia;

g) nazwy instytucji sponsorujących oraz imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za projekt;

h) możliwości dla naukowców ze wszystkich państw, a w szczególności dla naukowców z krajów rozwijających się, pod względem udziału w projekcie lub powiązania z projektem;

i) zakres, w jakim uznaje się, że państwa, które mogą potrzebować pomocy technicznej i zwracać się o taką pomoc, w szczególności państwa rozwijające się, powinny mieć możliwość uczestnictwa lub bycia reprezentowanym w projekcie;

j) plan zarządzania danymi przygotowany zgodnie z zasadami otwartego i odpowiedzialnego zarządzania danymi z uwzględnieniem aktualnych praktyk międzynarodowych.

3. Po otrzymaniu powiadomienia, o którym mowa w ustępie 2 powyżej, system wymiany informacji automatycznie generuje znormalizowany identyfikator partii „BBNJ”.

4. W przypadku istotnej zmiany informacji przekazanych do systemu wymiany informacji przed planowanym pobraniem zasobów, do systemu wymiany informacji przekazuje się zaktualizowane informacje w rozsądnym terminie i najpóźniej do czasu rozpoczęcia pobierania *in situ*, o ile jest to wykonalne.

5. Strony zapewniają, aby przekazano do systemu wymiany informacji następujące informacje, wraz ze znormalizowanym identyfikatorem partii „BBNJ”, gdy tylko będą one dostępne, ale nie później niż w terminie jednego roku od czasu pobrania *in situ* morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową:

a) repozytorium lub bazę danych, w której umieszczona jest lub będzie informacja cyfrowa o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych;

b) miejsce lub miejsca, w których są lub będą umieszczone lub przechowywane wszystkie pobrane *in situ* morskie zasoby genetyczne;

c) sprawozdanie, w którym wyszczególniono obszar geograficzny, z którego pobrano morskie zasoby genetyczne, w tym informacje dotyczące szerokości i długości geograficznej oraz głębokości, z której pobrano te zasoby, oraz – w dostępnym zakresie – ustalenia wynikające z podjętej działalności;

d) wszelkie niezbędne aktualizacje planu zarządzania danymi przewidzianego w ustępie 2 lit. j) powyżej.

6. Strony zapewniają, aby próbki morskich zasobów genetycznych i informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową, które znajdują się w repozytoriach lub bazach danych objętych ich jurysdykcją, były możliwe do zidentyfikowania jako pochodzące z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową zgodnie z aktualną praktyką międzynarodową i w zakresie, w jakim jest to wykonalne.

7. Strony zapewniają, aby repozytoria, w zakresie, w jakim jest to wykonalne, oraz bazy danych objęte ich jurysdykcją, przygotowywały co dwa lata sprawozdanie zbiorcze dotyczące dostępu do morskich zasobów genetycznych i informacji cyfrowej o sekwencjach DNA powiązanych z ich znormalizowanym identyfikatorem partii „BBNJ” oraz udostępniały to sprawozdanie komitetowi ds. dostępu i podziału korzyści ustanowionemu na podstawie artykułu 15.

8. W przypadku gdy morskie zasoby genetyczne z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową oraz, o ile jest to wykonalne, informacja cyfrowa o sekwencjach DNA takich zasobów podlegają wykorzystaniu, w tym

komercjalizacji, przez osoby fizyczne lub prawne podlegające jurysdykcji Stron, te ostatnie zapewniają, aby do systemu wymiany informacji przekazano następujące informacje, gdy tylko będą dostępne, w tym znormalizowany identyfikator partii „BBNJ” – o ile jest dostępny:

- a) gdzie można znaleźć wyniki wykorzystania zasobów, takie jak publikacje, przyznane patenty, o ile informacje takie są dostępne i w zakresie, w jakim jest to możliwe, oraz opracowane produkty;
- b) o ile jest to możliwe, szczegółowe informacje na temat powiadomienia o morskich zasobach genetycznych poddanych wykorzystaniu przekazanego do systemu wymiany informacji po ich pobraniu;
- c) miejsce przechowywania oryginalnej próbki poddanej wykorzystaniu;
- d) przewidywane formy dostępu do wykorzystywanych morskich zasobów genetycznych i informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych oraz plan zarządzania odnośnymi danymi;
- e) po wprowadzeniu na rynek odnośnych produktów informacje dotyczące sprzedaży tych produktów oraz dalszych działań, o ile są dostępne.

Artykuł 13

Wiedza tradycyjna ludów tubylczych i społeczności lokalnych związana z morskimi zasobami genetycznymi na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową

Strony wprowadzają środki ustawodawcze, administracyjne lub z zakresu polityki, jeżeli jest to właściwe i stosowne, w celu zapewnienia, aby posiadana przez ludy tubylcze i społeczności lokalne wiedza tradycyjna związana z morskimi zasobami genetycznymi na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową była dostępna wyłącznie za dobrowolną, uprzednią i świadomą zgodą tych ludów tubylczych i społeczności lokalnych lub z ich aprobatą i udziałem. System wymiany informacji może ułatwiać dostęp do takiej wiedzy tradycyjnej. Dostęp do wiedzy tradycyjnej i jej wykorzystywanie mają miejsce na wzajemnie uzgodnionych warunkach.

Artykuł 14

Uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści

1. Korzyści wynikające z działalności związanej z morskimi zasobami genetycznymi i informacją cyfrową o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową są dzielone w sposób uczciwy i sprawiedliwy zgodnie z niniejszą częścią i przyczyniają się do ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na tych obszarach.
2. Zgodnie z niniejszym porozumieniem korzyści niepieniężne są dzielone, m.in. w formie:
 - a) dostępu do próbek i zbiorów próbek zgodnie z aktualną praktyką międzynarodową;
 - b) dostępu do informacji cyfrowej o sekwencjach DNA zgodnie z aktualną praktyką międzynarodową;
 - c) otwartego dostępu do możliwych do znalezienia, dostępnych, interoperacyjnych i nadających się do ponownego wykorzystania danych

naukowych (danych FAIR) zgodnie z aktualną praktyką międzynarodową oraz otwartym i odpowiedzialnym zarządzaniem danymi;

d) informacji zawartych w powiadomieniach przekazywanych zgodnie z art. 12 – w formach publicznie dostępnych i możliwych do wyszukania – wraz ze znormalizowanymi identyfikatorami partii „BBNJ”;

e) transferu technologii morskich zgodnie z odpowiednimi warunkami określonymi w części V niniejszego porozumienia;

f) budowania potencjału, w tym w drodze finansowania programów badań naukowych, oraz możliwości tworzenia partnerstw, zwłaszcza bezpośrednio istotnych i znaczących, obejmujących naukowców i badaczy uczestniczących w projektach badawczych, a także specjalnych inicjatyw, w szczególności dla krajów rozwijających się, biorąc pod uwagę szczególną sytuację małych rozwijających się państw wyspiarskich i krajów najslabiej rozwiniętych;

g) ściślejszej współpracy technicznej i naukowej, w szczególności z naukowcami i instytucjami naukowymi z krajów rozwijających się;

h) innych form korzyści określonych przez Konferencję Stron, z uwzględnieniem zaleceń komitetu ds. dostępu i podziału korzyści ustanowionego na podstawie artykułu 15.

3. Strony wprowadzają niezbędne środki ustawodawcze, administracyjne lub z zakresu polityki w celu zapewnienia, aby morskie zasoby genetyczne i informację cyfrową o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową, wraz z ich znormalizowanymi identyfikatorami partii „BBNJ”, wykorzystywane przez osoby fizyczne lub prawne podlegające jurysdykcji Stron, umieszczano w publicznie dostępnych repozytoriach i bazach danych, prowadzonych na szczeblu krajowym albo międzynarodowym, nie później niż po upływie trzech lat od rozpoczęcia takiego wykorzystania lub gdy tylko staną się one dostępne, z uwzględnieniem aktualnej praktyki międzynarodowej.

4. Dostęp do morskich zasobów genetycznych i informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową umieszczonych w repozytoriach i bazach danych podlegających jurysdykcji Strony może być uzależniony od następujących rozsądnych warunków:

a) potrzeby zachowania fizycznej integralności morskich zasobów genetycznych;

b) uzasadnionych kosztów związanych z prowadzeniem odpowiedniego banku genów, biobanku lub bazy danych, w których przechowuje się próbkę, dane lub informacje;

c) uzasadnionych kosztów związanych z zapewnieniem dostępu do morskiego zasobu genetycznego, danych lub informacji;

d) innych rozsądnych warunków zgodnie z celami niniejszego porozumienia oraz ewentualnego zapewnienia naukowcom i instytucjom badawczym z krajów rozwijających się możliwości takiego dostępu na sprawiedliwych i jak najbardziej korzystnych warunkach, w tym na warunkach preferencyjnych.

5. Podział korzyści pieniężnych wynikających z wykorzystania morskich zasobów genetycznych i informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową, w tym ich komercjalizacji, jest dokonywany uczciwie i sprawiedliwie za

pomocą mechanizmu finansowego ustanowionego zgodnie z artykułem 52, z przeznaczeniem na potrzeby ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na tych obszarach.

6. Po wejściu w życie niniejszego porozumienia Strony będące krajami rozwiniętymi wnoszą roczne składki do funduszu specjalnego, o którym mowa w artykule 52. Wysokość składki uiszczanej przez Stronę wynosi 50 % ustalonego wkładu wnoszonego przez tę Stronę do budżetu przyjętego przez Konferencję Stron na podstawie artykułu 47 ustęp 6 lit. e). Dokonywanie tej płatności obowiązuje do czasu podjęcia decyzji przez Konferencję Stron na podstawie ustępu 7 poniżej.

7. Konferencja Stron podejmuje decyzje dotyczące form podziału korzyści pieniężnych wynikających z wykorzystania morskich zasobów genetycznych i informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową, uwzględniając zalecenia komitetu ds. dostępu i podziału korzyści ustanowionego na podstawie artykułu 15. Jeśli wyczerpano wszystkie możliwości osiągnięcia konsensusu, decyzję przyjmuje się większością trzech czwartych głosów Stron obecnych i głosujących. Płatności dokonuje się za pośrednictwem funduszu specjalnego ustanowionego na podstawie artykułu 52. Formy podziału mogą obejmować:

- a) płatności pośrednie;
- b) płatności lub wkłady związane z komercjalizacją produktów, w tym wpłata określonego odsetka przychodów ze sprzedaży produktów;
- c) opłatę wielopoziomową, uiszczaną okresowo na podstawie zróżnicowanego zbioru wskaźników służących do pomiaru łącznego poziomu działalności prowadzonej przez Stronę;
- d) inne formy stosownie do decyzji Konferencji Stron z uwzględnieniem zaleceń komitetu ds. dostępu i podziału korzyści.

8. W momencie przyjmowania przez Konferencję Stron form podziału Strona może złożyć oświadczenie, w którym stwierdza, że te formy podziału nie będą obowiązywać tej Strony przez okres do czterech lat, aby zapewnić czas na niezbędne wdrożenie. Strona, która złoży takie oświadczenie, będzie nadal dokonywać płatności określonych w ustępie 6 powyżej do czasu wejścia w życie nowych form podziału.

9. Przy podejmowaniu decyzji dotyczących form podziału korzyści pieniężnych wynikających z wykorzystania informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową na podstawie ustępu 7 powyżej Konferencja Stron uwzględnia zalecenia komitetu ds. dostępu i podziału korzyści, uznając, że formy te powinny wzajemnie się uzupełniać oraz że powinna istnieć możliwość dostosowania ich do innych instrumentów dostępu i podziału korzyści.

10. Konferencja Stron co dwa lata dokonuje przeglądu i oceny korzyści pieniężnych wynikających z wykorzystania morskich zasobów genetycznych i informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową, uwzględniając zalecenia komitetu ds. dostępu i podziału korzyści ustanowionego na podstawie artykułu 15. Pierwszy przegląd będzie miał miejsce nie później niż po upływie pięciu lat od wejścia w życie niniejszego porozumienia. Przegląd obejmuje analizę rocznych składek, o których mowa w ustępie 6 powyżej.

11. Strony wprowadzają, w razie potrzeby, niezbędne środki ustawodawcze, administracyjne lub z zakresu polityki w celu zapewnienia, aby korzyści wynikające z działalności związanej z morskimi zasobami genetycznymi

i informacją cyfrową o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową, prowadzonej przez osoby fizyczne lub prawne, które podlegają jurysdykcji Stron, były dzielone zgodnie z niniejszym porozumieniem.

Artykuł 15

Komitet ds. dostępu i podziału korzyści

1. Niniejszym ustanawia się komitet ds. dostępu i podziału korzyści. Komitet umożliwia między innymi ustanowienie wytycznych dotyczących podziału korzyści, zgodnie z artykułem 14, zapewnienie przejrzystości oraz uczciwego i sprawiedliwego podziału zarówno korzyści pieniężnych, jak i niepieniężnych.

2. Komitet ds. dostępu i podziału korzyści składa się z 15 członków mających odpowiednie kwalifikacje w powiązanych dziedzinach, tak aby zapewnić skuteczne wykonywanie funkcji komitetu. Członkowie są nominowani przez Strony i wybierani przez Konferencję Stron z uwzględnieniem równowagi płci i sprawiedliwego rozmieszczenia geograficznego oraz zapewnieniem, aby w Komitecie były reprezentowane kraje rozwijające się, w tym kraje najsłabiej rozwinięte, małe rozwijające się państwa wyspiarskie i rozwijające się państwa śródlądowe. Zakres zadań i warunki funkcjonowania komitetu ustala Konferencja Stron.

3. Komitet może wydawać Konferencji Stron zalecenia w kwestiach związanych z niniejszą częścią, w tym w odniesieniu do:

a) wytycznych lub kodeksu postępowania w odniesieniu do działalności związanej z morskimi zasobami genetycznymi i informacją cyfrową o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową zgodnie z niniejszą częścią;

b) środków związanych z wdrażaniem decyzji podjętych zgodnie z niniejszą częścią;

c) stawek lub mechanizmów podziału korzyści pieniężnych zgodnie z artykułem 14;

d) kwestii związanych z niniejszą częścią w odniesieniu do systemu wymiany informacji;

e) kwestii związanych z niniejszą częścią w odniesieniu do mechanizmu finansowego ustanowionego na podstawie artykułu 52;

f) wszelkich innych kwestii związanych z niniejszą częścią, o których rozpatrzenie Konferencja Stron może zwrócić się do komitetu ds. dostępu i podziału korzyści.

4. Za pomocą systemu wymiany informacji każda ze Stron udostępnia komitetowi ds. dostępu i podziału korzyści informacje wymagane zgodnie z niniejszym porozumieniem, które obejmują:

a) środki ustawodawcze, administracyjne lub z zakresu polityki dotyczące dostępu i podziału korzyści;

b) dane kontaktowe oraz inne istotne informacje dotyczące krajowych punktów kontaktowych;

c) inne informacje wymagane zgodnie z decyzjami podjętymi przez Konferencję Stron.

5. Komitet ds. dostępu i podziału korzyści może konsultować się i ułatwiać wymianę informacji z odpowiednimi instrumentami i ramami prawnymi oraz odpowiednimi organami światowymi, regionalnymi, subregionalnymi i sektorowymi w sprawie działań należących do jego kompetencji, w tym podziału korzyści, wykorzystania informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych, najlepszych praktyk, narzędzi i metod, zarządzania danymi i zdobytych doświadczeń.
6. Komitet ds. dostępu i podziału korzyści może przedstawiać Konferencji Stron zalecenia dotyczące informacji uzyskanych na podstawie ustępu 5 powyżej.

Artykuł 16

Monitorowanie i przejrzystość

1. Monitorowanie i przejrzystość działalności związanej z morskimi zasobami genetycznymi i informacją cyfrową o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową zapewnia się w drodze powiadamiania wysyłanego do systemu wymiany informacji z wykorzystaniem znormalizowanych identyfikatorów partii „BBNJ” zgodnie z niniejszą częścią i procedurami przyjętymi przez Konferencję Stron na podstawie zaleceń komitetu ds. dostępu i podziału korzyści.
2. Strony okresowo przedkładają komitetowi ds. dostępu i podziału korzyści sprawozdania z wdrażania przez nie postanowień niniejszej części dotyczących działalności związanej z morskimi zasobami genetycznymi i informacją cyfrową o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową oraz podziału korzyści wynikających z tej działalności zgodnie z niniejszą częścią.
3. Komitet ds. dostępu i podziału korzyści przygotowuje sprawozdanie na podstawie informacji otrzymanych za pośrednictwem systemu wymiany informacji i udostępnia go Stronom, które mogą zgłaszać uwagi. Komitet ds. dostępu i podziału korzyści przedkłada Konferencji Stron do rozważenia sprawozdanie wraz z otrzymanymi uwagami. Konferencja Stron, biorąc pod uwagę zalecenia komitetu ds. dostępu i podziału korzyści, może określić odpowiednie wytyczne dotyczące wdrażania niniejszego artykułu, w których uwzględnia się możliwości krajowe i sytuację Stron.

CZĘŚĆ III

ŚRODKI, TAKIE JAK NARZĘDZIA ZARZĄDZANIA OBSZAROWEGO, W TYM MORSKIE OBSZARY CHRONIONE

Artykuł 17

Cele

Cele niniejszej części są następujące:

- a) ochrona i zrównoważone wykorzystywanie obszarów wymagających ochrony, w tym poprzez kompleksowy system narzędzi zarządzania obszarowego, z reprezentatywnymi ekologicznie i dobrze połączonymi sieciami morskich obszarów chronionych;
- b) zacieśnienie współpracy i poprawa koordynacji między państwami, odpowiednimi instrumentami i ramami prawnymi oraz właściwymi organami

światowymi, regionalnymi, subregionalnymi i sektorowymi w zakresie wykorzystywania narzędzi zarządzania obszarowego, w tym morskich obszarów chronionych;

c) ochrona, zachowanie, przywracanie i utrzymanie różnorodności biologicznej i ekosystemów, w tym w celu poprawy ich produktywności i zdrowia, oraz zwiększenie odporności na czynniki stresogenne, w tym związane ze zmianą klimatu, zakwaszaniem oceanów i zanieczyszczeniem morza;

d) wspieranie bezpieczeństwa żywnościowego oraz innych celów socjoekonomicznych, w tym ochrony wartości kulturowych;

e) wspieranie rozwijających się Państw-Stron, w szczególności krajów najsłabiej rozwiniętych, rozwijających się państw śródlądowych, państw o niekorzystnym położeniu geograficznym, małych rozwijających się państw wyspiarskich, nadbrzeżnych państw afrykańskich, państw archipelagowych oraz krajów rozwijających się o średnim dochodzie, z uwzględnieniem szczególnej sytuacji małych rozwijających się państw wyspiarskich, dzięki budowaniu potencjału oraz rozwojowi i transferowi technologii morskich w zakresie rozwijania, wdrażania, monitorowania, zarządzania i egzekwowania w kontekście narzędzi zarządzania obszarowego, w tym morskich obszarów chronionych.

Artykuł 18

Obszar stosowania

Ustanowienie narzędzi zarządzania obszarowego, w tym morskich obszarów chronionych, nie obejmuje żadnych obszarów podlegających jurysdykcji krajowej i nie może stanowić podstawy do dochodzenia roszczeń do suwerenności, suwerennych praw lub jurysdykcji, w tym w odniesieniu do wszelkich sporów z nimi związanych, ani do oddalania takich roszczeń. Konferencja Stron nie rozpatruje wniosków o podjęcie decyzji w sprawie ustanowienia takich narzędzi zarządzania obszarowego, w tym morskich obszarów chronionych, i wnioski takie nie mogą w żadnym przypadku być interpretowane jako uznanie lub nieuznanie jakichkolwiek roszczeń do suwerenności, suwerennych praw lub jurysdykcji.-

Artykuł 19

Wnioski

1. Strony składają do sekretariatu, indywidualnie lub zbiorowo, wnioski dotyczące ustanowienia narzędzi zarządzania obszarowego, w tym morskich obszarów chronionych, na podstawie niniejszej części.

2. Do celów opracowania wniosków określonych w niniejszej części Strony współpracują i konsultują się w razie potrzeby z odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami, w tym państwami i organami światowymi, regionalnymi, subregionalnymi i sektorowymi, jak również ze społeczeństwem obywatelskim, środowiskiem naukowym, sektorem prywatnym oraz ludami tubylczymi i społecznościami lokalnymi.

3. Wnioski formułuje się na podstawie najlepszych dostępnych badań i informacji naukowych oraz, w miarę dostępności, stosownej wiedzy tradycyjnej ludów tubylczych i społeczności lokalnych z uwzględnieniem podejścia ostrożnościowego i podejścia ekosystemowego.

4. Wnioski dotyczące zidentyfikowanych obszarów powinny zawierać następujące główne elementy:

a) opis geograficzny lub przestrzenny obszaru będącego przedmiotem

wniosku, z wykorzystaniem kryteriów orientacyjnych określonych w załączniku I;

b) informacje na temat wszelkich kryteriów określonych w załączniku I, a także wszelkich innych kryteriów, stosowanych do celów identyfikacji obszaru, które mogą być dopracowywane i zmieniane na podstawie ustępu 5 poniżej;

c) działalność człowieka na danym obszarze, w tym sposoby wykorzystywania tego obszaru przez ludy tubylcze i społeczności lokalne, oraz ich ewentualny wpływ;

d) opis stanu środowiska morskiego i różnorodności biologicznej na zidentyfikowanym obszarze;

e) opis celów ochrony i, w stosownych przypadkach, celów zrównoważonego wykorzystywania, które mają być przyjęte w przypadku danego obszaru;

f) projekt planu zarządzania obejmujący proponowane środki i przedstawiający proponowane działania w zakresie monitorowania, badań i przeglądu na rzecz osiągnięcia określonych celów;

g) ewentualny okres, na jaki mają być ustanowione obszar i środki objęte wnioskiem;

h) informacje na temat wszelkich ewentualnych konsultacji przeprowadzonych z państwami, w tym sąsiadującymi państwami nadbrzeżnymi lub odpowiednimi organami światowymi, regionalnymi, subregionalnymi i sektorowymi;

i) informacje dotyczące narzędzi zarządzania obszarowego – w tym morskich obszarów chronionych – wdrażanych na podstawie odpowiednich instrumentów i ram prawnych oraz pod egidą właściwych organów światowych, regionalnych, subregionalnych i sektorowych;

j) istotne informacje naukowe oraz stosowna wiedza tradycyjna ludów tubylczych i społeczności lokalnych, gdy jest dostępna.

5. Kryteria orientacyjne do celów identyfikacji takich obszarów obejmują, w stosownych przypadkach, kryteria określone w załączniku I oraz mogą być dopracowywane i zmieniane w razie potrzeby przez organ naukowo-techniczny w celu ich rozważenia i przyjęcia przez Konferencję Stron.

6. Organ naukowo-techniczny opracowuje w razie potrzeby dalsze wymogi dotyczące treści wniosków, w tym warunków stosowania kryteriów orientacyjnych, określonych w ustępie 5 powyżej, oraz wytyczne dotyczące wniosków określone w ustępie 4 lit. b) powyżej, w celu ich przeanalizowania i przyjęcia przez Konferencję Stron.

Artykuł 20

Jawność i wstępny przegląd wniosków

Po otrzymaniu pisemnego wniosku sekretariat podaje wniosek do wiadomości publicznej i przekazuje go organowi naukowo-technicznemu w celu dokonania wstępnego przeglądu. Celem przeglądu jest upewnienie się, czy wniosek zawiera informacje wymagane na podstawie artykułu 19, w tym kryteria orientacyjne opisane w niniejszej części i w załączniku I. Sekretariat podaje do wiadomości publicznej wyniki takiego przeglądu i przekazuje je wnioskodawcy. Po uwzględnieniu wstępnego przeglądu dokonanego przez organ naukowo-techniczny wnioskodawca ponownie przekazuje wniosek sekretariatowi. Sekretariat powiadamia Stronę i podaje ten ponownie przekazany wniosek do wiadomości publicznej i umożliwia przeprowadzenie konsultacji zgodnie z artykułem 21.

Artykuł 21

Konsultacje i ocena wniosków

1. Konsultacje wniosków złożonych na podstawie artykułu 19 są inkluzywne, przejrzyste i otwarte dla wszystkich właściwych zainteresowanych podmiotów, w tym państw i organów światowych, regionalnych, subregionalnych i sektorowych, jak również dla społeczeństwa obywatelskiego, środowiska naukowego oraz ludów tubylczych i społeczności lokalnych.
2. Sekretariat umożliwia prowadzenie konsultacji i zbiera uzyskane dane w następujący sposób:
 - a) państwa, w szczególności sąsiadujące państwa nadbrzeżne, powiadamia się i zaprasza do przekazania między innymi:
 - (i) opinii na temat wartości merytorycznej i zakresu geograficznego wniosku;
 - (ii) wszelkich innych istotnych danych naukowych;
 - (iii) informacji dotyczących wszelkich istniejących środków lub rodzajów działalności na sąsiadujących lub powiązanych obszarach podlegających jurysdykcji krajowej i poza jej obrębem;
 - (iv) opinii na temat możliwego wpływu wniosku na obszary podlegające jurysdykcji krajowej;
 - (v) wszelkich innych istotnych informacji;
 - b) organy określone w odpowiednich instrumentach i ramach prawnych oraz właściwe organy światowe, regionalne, subregionalne i sektorowe powiadamia się i zaprasza do przekazania między innymi:
 - (i) opinii na temat wartości merytorycznej wniosku;
 - (ii) wszelkich innych istotnych danych naukowych;
 - (iii) informacji dotyczących wszelkich istniejących środków przyjętych na podstawie przedmiotowego instrumentu, ram lub przez przedmiotowy organ w odniesieniu do odpowiedniego obszaru lub do obszarów sąsiadujących;
 - (iv) opinii na temat wszelkich aspektów środków i innych elementów na potrzeby projektu planu zarządzania wskazanych we wniosku, które wchodzą w zakres kompetencji przedmiotowego organu;
 - (v) opinii na temat wszelkich stosownych dodatkowych środków wchodzących w zakres przedmiotowego instrumentu, ram lub w zakres kompetencji przedmiotowego organu;
 - (vi) wszelkich innych istotnych informacji;
 - c) ludy tubylcze i społeczności lokalne dysponujące stosowną wiedzą tradycyjną, środowisko naukowe, społeczeństwo obywatelskie i inne odpowiednie zainteresowane podmioty zaprasza się do przekazania między innymi:
 - (i) opinii na temat wartości merytorycznej wniosku;
 - (ii) wszelkich innych istotnych danych naukowych;
 - (iii) wszelkiej stosownej wiedzy tradycyjnej ludów tubylczych i społeczności lokalnych;
 - (iv) wszelkich innych istotnych informacji.
3. Sekretariat podaje uwagi otrzymane zgodnie z ustępem 2 powyżej do wiadomości publicznej.

4. Jeżeli zaproponowany środek wpływa na obszary w całości otoczone przez wyłączne strefy ekonomiczne państw, wnioskodawcy podejmują następujące działania:

a) przeprowadzają z takimi państwami ukierunkowane i proaktywne konsultacje, obejmujące uprzednie powiadomienie;

b) rozpatrują opinie i uwagi takich państw na temat proponowanego środka oraz udzielają pisemnych odpowiedzi na poszczególne opinie i uwagi, a także, w stosownych przypadkach, wprowadzają odpowiednie zmiany w zakresie proponowanego środka.

5. Wnioskodawca uwzględnia uwagi otrzymane w okresie konsultacji, jak również opinię organu naukowo-technicznego i przekazane przez niego informacje oraz, w stosownych przypadkach, wprowadza odpowiednie zmiany we wniosku lub udziela odpowiedzi na istotne uwagi nieodzwierciedlone we wniosku.

6. Okres konsultacji jest określony w czasie.

7. Zmieniony wniosek przekazuje się organowi naukowo-technicznemu, który ocenia go i kieruje zalecenia do Konferencji Stron.

8. W razie potrzeby organ naukowo-techniczny doprecyzowuje warunki konsultacji i procesu oceny, w tym czas trwania, na swoim pierwszym posiedzeniu do rozpatrzenia i przyjęcia przez Konferencję Stron, z uwzględnieniem szczególnej sytuacji małych rozwijających się państw wyspiarskich.

Artykuł 22

Ustanowienie narzędzi zarządzania obszarowego, w tym morskich obszarów chronionych

1. Na podstawie wniosku końcowego i projektu planu zarządzania, uwzględniając uwagi i informacje naukowe otrzymane w trakcie procesu konsultacji ustanowionego na podstawie niniejszej części, oraz opinii naukowych i zaleceń organu naukowo-technicznego Konferencja Stron:

a) podejmuje decyzje dotyczące ustanowienia narzędzi zarządzania obszarowego, w tym morskich obszarów chronionych i powiązanych środków;

b) może podejmować decyzje dotyczące środków zgodnych ze środkami przyjętymi na podstawie odpowiednich instrumentów i ram prawnych oraz przez właściwe organy światowe, regionalne, subregionalne i sektorowe, we współpracy i koordynacji z tymi instrumentami, ramami i organami;

c) w przypadku gdy proponowane środki wchodzą w zakres kompetencji innych organów światowych, regionalnych, subregionalnych lub sektorowych, może kierować zalecenia do Stron niniejszego porozumienia oraz do organów światowych, regionalnych, subregionalnych i sektorowych, aby za pośrednictwem takich instrumentów, ram i organów propagować przyjmowanie odpowiednich środków zgodnie ze swoimi stosownymi uprawnieniami.

2. Podejmując decyzje na podstawie niniejszego artykułu, Konferencja Stron zapewnia poszanowanie i nie podważa kompetencji wynikających z odpowiednich instrumentów i ram prawnych ani kompetencji właściwych organów światowych, regionalnych, subregionalnych i sektorowych.

3. Konferencja Stron zapewnia regularne konsultacje w celu poprawy współpracy i koordynacji z oraz między odpowiednimi instrumentami i ramami prawnymi oraz właściwymi organami światowymi, regionalnymi, subregionalnymi i sektorowymi w zakresie narzędzi zarządzania obszarowego, w tym morskich obszarów chronionych, jak również koordynacji w odniesieniu do powiązanych środków

przyjętych na podstawie takich instrumentów i ram i przez takie organy.

4. W przypadku gdy jest to wymagane do osiągnięcia celów i wdrożenia niniejszej części, aby rozwinąć współpracę międzynarodową i koordynację w odniesieniu do ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, Konferencja Stron może rozważyć i, zgodnie z ustępem 1 i 2 powyżej, w stosownych przypadkach zdecydować o opracowaniu mechanizmu w zakresie istniejących narzędzi zarządzania obszarowego, w tym morskich obszarów chronionych, które to narzędzia zostały przyjęte na podstawie odpowiednich instrumentów i ram prawnych lub przez właściwe organy światowe, regionalne, subregionalne lub sektorowe.

5. Decyzje i zalecenia przyjęte przez Konferencję Stron zgodnie z niniejszą częścią nie podważają skuteczności środków przyjętych w odniesieniu do obszarów podlegających jurysdykcji krajowej oraz są podejmowane i przedstawiane z należyтым uwzględnieniem praw i obowiązków wszystkich państw, zgodnie z konwencją. W przypadkach gdy środki zaproponowane na podstawie niniejszej części mogłyby wpłynąć na wody pokrywające dno morskie i jego podziemie, na których państwo nadbrzeżne wykonuje suwerenne prawa zgodnie z konwencją, lub można rozsądnie oczekiwać takiego wpływu, w ramach takich środków uwzględnia się należycie suwerenne prawa takich państw nadbrzeżnych. W tym celu przeprowadza się konsultacje zgodnie z postanowieniami niniejszej części.

6. W przypadkach gdy narzędzie zarządzania obszarowego, w tym morski obszar chroniony, ustanowione na podstawie niniejszej części podlega następnie całkowicie albo częściowo krajowej jurysdykcji państwa nadbrzeżnego, część podlegająca jurysdykcji krajowej niezwłocznie przestaje obowiązywać. Część pozostająca na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową obowiązuje do czasu, gdy Konferencja Stron na następnym posiedzeniu oceni i w razie potrzeby zdecyduje, czy należy zmienić czy znieść narzędzie zarządzania obszarowego, w tym morski obszar chroniony.

7. Po ustanowieniu lub zmianie kompetencji w zakresie odpowiedniego instrumentu prawnego lub ram prawnych lub kompetencji właściwego organu światowego, regionalnego, subregionalnego lub sektorowego każde narzędzie zarządzania obszarowego, w tym morski obszar chroniony, lub powiązane środki przyjęte przez Konferencję Stron na podstawie niniejszej części, wchodzące następnie w zakres kompetencji na podstawie takiego instrumentu, ram lub w zakres kompetencji takiego organu całkowicie albo częściowo, obowiązują do czasu, gdy Konferencja Stron w ścisłej współpracy i koordynacji z przedmiotowym instrumentem, ramami lub organem w razie potrzeby oceni i zdecyduje, czy należy utrzymać, zmienić czy znieść narzędzie zarządzania obszarowego, w tym morski obszar chroniony, i powiązane środki.

Artykuł 23

Podejmowanie decyzji

1. Decyzje i zalecenia na podstawie niniejszej części wydaje się zasadniczo w drodze konsensusu.

2. Jeżeli nie osiągnięto konsensusu, decyzje i zalecenia na podstawie niniejszej części przyjmowane są większością trzech czwartych głosów Stron obecnych i głosujących, przed przyjęciem których Konferencja Stron większością dwóch trzecich głosów Stron obecnych i głosujących stwierdza, że wyczerpano wszelkie możliwości osiągnięcia konsensusu.

3. Decyzje podjęte na podstawie niniejszej części wchodzą w życie po upływie 120 dni od daty posiedzenia Konferencji Stron, na którym zostały przyjęte i są wiążące dla wszystkich Stron.

4. W okresie 120 dni przewidzianym w ustępie 3 powyżej i w drodze powiadomienia na piśmie skierowanego do sekretariatu każda ze Stron może zgłosić zastrzeżenie wobec decyzji przyjętej na podstawie niniejszej części i decyzja ta nie staje się dla tej Strony wiążąca. Zastrzeżenie wobec decyzji można wycofać w dowolnym czasie w drodze pisemnego powiadomienia skierowanego do sekretariatu i tym samym decyzja staje się wiążąca dla tej Strony po upływie 90 dni od powiadomienia o wycofaniu zastrzeżenia.

5. W czasie zgłaszania zastrzeżenia Strona zgłaszająca zastrzeżenie na podstawie ustępu 4 powyżej wyjaśnia sekretariatowi na piśmie podstawy zastrzeżenia, które powinno opierać się na co najmniej jednej z następujących podstaw:

a) decyzja jest niezgodna z niniejszym porozumieniem lub z prawami i obowiązkami Strony zgłaszającej zastrzeżenie zgodnie z konwencją;

b) decyzja dyskryminuje w sposób nieuzasadniony w formie lub treści Stronę zgłaszającą zastrzeżenie;

c) w chwili zgłaszania zastrzeżenia Strona w praktyce nie może zapewnić zgodności z decyzją po dołożeniu w tym celu wszelkich uzasadnionych starań.

6. W zakresie, w jakim jest to wykonalne, Strona zgłaszająca zastrzeżenie na podstawie ustępu 4 powyżej przyjmuje alternatywne środki lub podejścia o równoważnych skutkach w stosunku do decyzji, wobec której zgłosiła zastrzeżenie, i nie przyjmuje środków ani nie podejmuje działań, które mogłyby podważać skuteczność decyzji, wobec której zgłosiła zastrzeżenie, chyba że takie środki lub działania są istotne w celu wykonywania praw i obowiązków Strony zgłaszającej zastrzeżenie zgodnie z konwencją.

7. Na następnym zwyczajnym posiedzeniu Konferencji Stron, po przekazaniu powiadomienia na podstawie ustępu 4 powyżej, a następnie w określonych przedziałach czasowych Strona zgłaszająca zastrzeżenie przedstawia sprawozdanie dotyczące wdrażania ustępu 6 powyżej w celu zapewnienia informacji na potrzeby monitorowania i przeglądu na podstawie artykułu 26.

8. Zastrzeżenie wobec decyzji podjętej zgodnie z ustępem 4 powyżej można ponawiać wyłącznie, jeżeli Strona zgłaszająca zastrzeżenie nadal uznaje je za konieczne, co trzy lata od dnia wejścia w życie decyzji, w drodze pisemnego powiadomienia skierowanego do sekretariatu. Takie pisemne powiadomienie musi zawierać uzasadnienie pierwotnego zastrzeżenia.

9. W przypadku nieotrzymania żadnego powiadomienia o ponowieniu zgodnie z ustępem 8 powyżej zastrzeżenie uznaje się za automatycznie wycofane, wskutek czego decyzja staje się wiążąca dla danej Strony po upływie 120 dni od daty automatycznego wycofania przedmiotowego zastrzeżenia. Sekretariat powiadamia Stronę 60 dni przed datą automatycznego wycofania zastrzeżenia.

10. Sekretariat podaje do wiadomości publicznej decyzje Konferencji Stron przyjęte na podstawie niniejszej części i zastrzeżenia wobec tych decyzji oraz są one przekazywane wszystkim państwom i do odpowiednich instrumentów i ram prawnych, a także właściwym organom światowym, regionalnym, subregionalnym i sektorowym.

Artykuł 24

Środki nadzwyczajne

1. W razie potrzeby Konferencja Stron podejmuje decyzje w sprawie przyjęcia środków stosowanych w sytuacjach nadzwyczajnych na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, w przypadku gdy zjawisko naturalne lub katastrofa spowodowana przez człowieka niesie ze sobą, lub może spowodować poważne lub

nieodwracalne szkody w morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, aby zapobiec powiększeniu się poważnych lub nieodwracalnych szkód.

2. Środki przyjęte na podstawie niniejszego artykułu uznaje się za niezbędne jedynie w przypadku, gdy po konsultacji z odpowiednimi instrumentami lub ramami prawnymi lub właściwymi organami światowymi, regionalnymi, subregionalnymi lub sektorowymi nie można w stosownym czasie zwalczyć poważnych lub nieodwracalnych szkód w drodze zastosowania pozostałych artykułów niniejszego porozumienia ani za pośrednictwem odpowiedniego instrumentu prawnego lub ram prawnych lub właściwego organu światowego, regionalnego, subregionalnego lub sektorowego.

3. Środki przyjęte ze względu na sytuację nadzwyczajną muszą być poparte najlepszymi dostępnymi badaniami i informacjami naukowymi oraz, w miarę dostępności, stosowną wiedzą tradycyjną ludów tubylczych i społeczności lokalnych i uwzględniają podejście ostrożnościowe. Środki takie mogą zostać zaproponowane przez Strony lub zalecone przez organ naukowo-techniczny i można je przyjąć w okresie przypadającym między sesjami. Środki mają charakter tymczasowy i należy poddać je ponownemu rozpatrzeniu na pierwszym posiedzeniu Konferencji Stron odbywającym się po ich przyjęciu.

4. Środki zostają uchylone po upływie dwóch lat od dnia ich wejścia w życie lub wcześniej przez Konferencję Stron po zastąpieniu ich narzędziami zarządzania obszarowego, w tym morskimi obszarami chronionymi, i powiązanymi środkami ustanowionymi zgodnie z niniejszą częścią lub środkami przyjętymi na podstawie odpowiedniego instrumentu lub ram prawnych lub przez właściwy organ światowy, regionalny, subregionalny lub sektorowy lub decyzją Konferencji Stron, jeżeli sytuacja, ze względu na którą środek był konieczny, przestaje istnieć.

5. W razie potrzeby organ naukowo-techniczny opracowuje procedury i wytyczne w zakresie ustanowienia środków nadzwyczajnych, w tym procedur konsultacji, do rozpatrzenia i przyjęcia przez Konferencję Stron tak szybko, jak to możliwe. Procedury takie są inkluzywne i przejrzyste.

Artykuł 25

Wdrażanie

1. Strony zapewniają, aby działalność podlegająca ich jurysdykcji lub kontroli, która jest prowadzona na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, była zgodna z decyzjami przyjętymi na podstawie niniejszej części.

2. Żadne z postanowień niniejszego porozumienia nie uniemożliwia Stronie przyjmowania bardziej rygorystycznych środków w odniesieniu do swoich obywateli i statków lub w odniesieniu do działalności podlegającej jej jurysdykcji lub kontroli oprócz środków przyjętych na podstawie niniejszej części, zgodnie z prawem międzynarodowym i przy wspieraniu celów niniejszego porozumienia.

3. Wdrażanie środków przyjętych na podstawie niniejszej części nie powinno ani pośrednio, ani bezpośrednio nakładać nieproporcjonalnego obciążenia na Strony będące małymi rozwijającymi się państwami wyspiarskimi lub krajami najsłabiej rozwiniętymi.

4. W stosownych przypadkach Strony propagują przyjmowanie środków w zakresie odpowiednich instrumentów i ram prawnych oraz wśród właściwych organów światowych, regionalnych, subregionalnych i sektorowych, których są członkami, w celu wsparcia wdrożenia decyzji i zaleceń wydanych przez Konferencję Stron na podstawie niniejszej części.

5. Strony zachęcają państwa uprawnione do zostania Stronami niniejszego

porozumienia, w szczególności te, których działalność, statki lub obywatele funkcjonują na obszarze podlegającym ustanowionemu narzędziu zarządzania obszarowego, w tym morskiego obszaru chronionego, do przyjmowania środków służących wspieraniu decyzji i zaleceń Konferencji Stron dotyczących narzędzi zarządzania obszarowego, w tym morskich obszarów chronionych, które to narzędzia ustanowiono na podstawie niniejszej części.

6. Strony, która nie jest stroną ani uczestnikiem odpowiedniego instrumentu lub ram prawnych ani członkiem właściwego organu światowego, regionalnego, subregionalnego lub sektorowego i która nie zgadza się w inny sposób na stosowanie środków ustanowionych na podstawie takich instrumentów i ram oraz przez takie organy, nie zwalnia się z obowiązku współpracy, zgodnie z konwencją i niniejszym porozumieniem, w zakresie ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową.

Artykuł 26

Monitorowanie i przegląd

1. Strony składają Konferencji Stron, indywidualnie lub wspólnie, sprawozdanie dotyczące wdrożenia narzędzi zarządzania obszarowego, w tym morskich obszarów chronionych, które to narzędzia ustanowiono na podstawie niniejszej części, i powiązanych środków. Sekretariat podaje takie sprawozdania, jak również informacje i przegląd, o których mowa odpowiednio w ustępie 2 i 3 poniżej, do wiadomości publicznej.

2. Zaprasza się do przekazywania Konferencji Stron w zakresie odpowiednich instrumentów i ram prawnym oraz przez właściwe organy światowe, regionalne, subregionalne i sektorowe informacji dotyczących wdrożenia środków przyjętych na podstawie takich instrumentów i ram oraz przez takie organy, aby osiągnąć cele narzędzi zarządzania obszarowego, w tym morskich obszarów chronionych, które to narzędzia ustanowiono na podstawie niniejszej części.

3. Organ naukowo-techniczny monitoruje narzędzia zarządzania obszarowego, w tym morskie obszary chronione, ustanowione na podstawie niniejszej części i dokonuje ich okresowego przeglądu z uwzględnieniem sprawozdań i informacji, o których mowa odpowiednio w ustępie 1 i 2 powyżej.

4. W przeglądzie, o którym mowa w ustępie 3 powyżej, organ naukowo-techniczny ocenia skuteczność narzędzi zarządzania obszarowego, w tym morskich obszarów chronionych, które to narzędzia ustanowiono na podstawie niniejszej części, i postępy w osiąganiu ich celów oraz przekazuje Konferencji Stron porady i zalecenia.

5. W następstwie przeglądu Konferencja Stron w razie potrzeby wydaje decyzje lub zalecenia dotyczące zmiany, rozszerzenia lub zniesienia narzędzi zarządzania obszarowego, w tym morskich obszarów chronionych i wszelkich powiązanych środków przyjętych przez Konferencję Stron na podstawie najlepszych dostępnych badań i informacji naukowych oraz, w miarę dostępności, na podstawie stosownej wiedzy tradycyjnej ludów tubylczych i społeczności lokalnych, uwzględniając podejście ostrożnościowe i podejście ekosystemowe.

CZĘŚĆ IV

OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Artykuł 27

Cele

Cele niniejszej części są następujące:

- a) wdrożenie postanowień konwencji dotyczących oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową w drodze ustanowienia procesów, progów i innych wymogów w zakresie przeprowadzania ocen i składania z nich sprawozdań przez Strony;
- b) zapewnienie, że działania objęte niniejszą częścią podlegają ocenie i są prowadzone, aby zapobiec znaczącym negatywnym oddziaływaniom, na potrzeby ochrony i zachowania środowiska morskiego oraz zmniejszyć je i nimi zarządzać;
- c) wspieranie analizy skumulowanego oddziaływania i oddziaływania na obszarach podlegających jurysdykcji krajowej;
- d) zapewnienie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko;
- e) uzyskanie spójnych ram oceny oddziaływania na środowisko dla działalności na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową;
- f) budowanie i wzmacnianie potencjału Stron – w szczególności Państw-Stron będących krajami rozwijającymi się, zwłaszcza krajów najsłabiej rozwiniętych, rozwijających się państw śródlądowych, państw o niekorzystnym położeniu geograficznym, małych rozwijających się państw wyspiarskich, nadbrzeżnych państw afrykańskich, państw archipelagowych oraz krajów rozwijających się o średnim dochodzie – do przygotowywania, prowadzenia i ewaluacji ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w ramach wspierania celów niniejszego porozumienia.

Artykuł 28

Obowiązek przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko

1. Strony zapewniają, aby potencjalne oddziaływanie planowanej działalności podlegającej ich jurysdykcji lub kontroli na środowisko morskie, która to działalność jest prowadzona na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, oceniono w sposób określony w niniejszej części przed wydaniem zezwolenia na tę działalność.
2. Jeżeli Strona, której jurysdykcja lub kontrola obejmuje planowaną działalność, która ma być prowadzona na obszarach morskich podlegających jurysdykcji krajowej, stwierdzi, że działalność może spowodować znaczne zanieczyszczenie lub znaczące i szkodliwe zmiany w środowisku morskim na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, Strona ta zapewnia, aby ocenę oddziaływania na środowisko w odniesieniu do takiej działalności przeprowadzono zgodnie z niniejszą częścią lub aby oceny oddziaływania na środowisko dokonano na podstawie krajowego procesu Strony. Przeprowadzając taką ocenę na podstawie swojego procesu krajowego, Strona:
 - a) w trakcie procesu krajowego w stosownym czasie udostępnia odpowiednie informacje za pośrednictwem systemu wymiany informacji;
 - b) zapewnia monitorowanie działalności w sposób zgodny z wymogami w zakresie swojego procesu krajowego;
 - c) zapewnia, aby sprawozdania z oceny oddziaływania na środowisko i wszelkie odpowiednie sprawozdania monitorujące udostępniano za pośrednictwem systemu wymiany informacji, jak określono w niniejszym porozumieniu.
3. Po otrzymaniu informacji, o których mowa w ustępie 2 lit. a) powyżej, organ naukowo-techniczny może przedstawić uwagi Stronie, której jurysdykcji lub kontroli podlega planowana działalność.

Artykuł 29**Związek między niniejszym porozumieniem a procesami oceny oddziaływania na środowisko w świetle odpowiednich instrumentów i ram prawnych oraz odpowiednich organów światowych, regionalnych, subregionalnych i sektorowych**

1. Strony propagują stosowanie ocen oddziaływania na środowisko oraz przyjmowanie i wdrażanie norm lub wytycznych opracowanych na podstawie artykułu 38 w odniesieniu do odpowiednich instrumentów i ram prawnych oraz między właściwymi organami światowymi, regionalnymi, subregionalnymi i sektorowymi, których są członkami.
2. Na podstawie niniejszej części Konferencja Stron opracowuje mechanizmy na rzecz współpracy organu naukowo-technicznego z odpowiednimi instrumentami i ramami prawnymi oraz właściwymi organami światowymi, regionalnymi, subregionalnymi i sektorowymi, które regulują działalność na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową lub chronią środowisko morskie.
3. Opracowując lub aktualizując normy lub wytyczne dotyczące przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko w odniesieniu do działalności na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową przez Strony niniejszego porozumienia na podstawie artykułu 38, organ naukowo-techniczny w razie potrzeby współpracuje z odpowiednimi instrumentami i ramami prawnymi oraz właściwymi organami światowymi, regionalnymi, subregionalnymi i sektorowymi.
4. Przeprowadzanie wstępnej kontroli lub oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do planowanej działalności na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową nie jest konieczne pod warunkiem że Strona, której jurysdykcji lub kontroli podlega planowana działalność, stwierdzi:
 - a) że potencjalne oddziaływanie planowanej działalności lub kategorii działalności zostało ocenione zgodnie z wymogami zawartymi w innych odpowiednich instrumentach lub ramach prawnych lub przez właściwe organy światowe, regionalne, subregionalne lub sektorowe;
 - b) że:
 - (i) ocena już wydana w odniesieniu do planowanej działalności jest równoważna ocenie wymaganej na podstawie niniejszej części, a jej wyniki bierze się pod uwagę; albo
 - (ii) przepisy wykonawcze lub normy odpowiednich instrumentów lub ram prawnych lub właściwych organów światowych, regionalnych, subregionalnych lub sektorowych wynikające z oceny mają na celu zapobieganie potencjalnemu oddziaływaniu poniżej progu dla ocen oddziaływania na środowisko na podstawie niniejszej części, ograniczanie tego oddziaływania lub zarządzanie nim oraz zachowano zgodność z tymi przepisami.
5. Jeżeli ocena oddziaływania na środowisko w odniesieniu do planowanej działalności na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową została przeprowadzona na podstawie odpowiedniego instrumentu lub ram prawnych lub przez właściwe organy światowe, regionalne, subregionalne lub sektorowe, dana Strona zapewnia publikację sprawozdania z oceny oddziaływania na środowisko za pośrednictwem systemu wymiany informacji.
6. Dopóki planowana działalność spełniająca kryteria określone w ustępie 4 lit. b) pkt (i) powyżej nie podlega monitorowaniu ani przeglądowi przeprowadzanemu na podstawie odpowiedniego instrumentu prawnego lub ram prawnych lub przez właściwe organy światowe, regionalne, subregionalne lub sektorowe, Strony

monitorują działalność i dokonują jej przeglądu oraz zapewniają publikację sprawozdań dotyczących monitorowania i przeglądu za pośrednictwem systemu wymiany informacji.

Artykuł 30

Progi i czynniki przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko

1. Jeżeli planowana działalność może mieć większy niż znikomy lub przejściowy wpływ na środowisko morskie lub wpływ działalności jest nieznany lub mało znany, Strona, której jurysdykcji lub kontroli podlega działalność, dokonuje wstępnej kontroli działalności na podstawie artykułu 31 z wykorzystaniem czynników określonych w ustępie 2 poniżej, przy czym:

a) wstępna kontrola musi być wystarczająco szczegółowa, aby Strona mogła ocenić, czy ma uzasadnione podstawy, żeby sądzić, że planowana działalność może spowodować istotne zanieczyszczenie lub znaczące i szkodliwe zmiany w środowisku morskim, i musi obejmować:

- (i) opis planowanej działalności, w tym jej celu, lokalizacji, czasu trwania i intensywności; oraz
- (ii) wstępną analizę potencjalnego oddziaływania, w tym analizę skumulowanego oddziaływania i w razie potrzeby – alternatywne rozwiązania dla planowanej działalności;

b) jeżeli na podstawie wstępnej kontroli okaże się, że Strona ma uzasadnione podstawy, aby sądzić, że ta działalność może spowodować istotne zanieczyszczenie lub znaczące i szkodliwe zmiany w środowisku morskim, ocenę oddziaływania na środowisko przeprowadza się zgodnie z postanowieniami niniejszej części.

2. Przy ustalaniu, czy planowana działalność podlegająca ich jurysdykcji lub kontroli osiąga próg określony w ustępie 1 powyżej, Strony uwzględniają między innymi następujące czynniki:

- a) rodzaj technologii użytej na potrzeby działalności i sposób, w jaki ma zostać ona użytkowana;
- b) czas trwania działalności;
- c) lokalizację działalności;
- d) cechy charakterystyczne i ekosystem danej lokalizacji (w tym obszary szczególnie istotne pod względem ekologicznym lub biologicznym bądź obszary szczególnie narażone);
- e) potencjalny wpływ działalności, w tym potencjalne skumulowane oddziaływanie oraz potencjalne skutki na obszarach podlegających jurysdykcji krajowej;
- f) zakres, w jakim skutki działalności są nieznane lub mało znane;
- g) inne istotne kryteria ekologiczne lub biologiczne.

Artykuł 31

Proces oceny oddziaływania na środowisko

1. Strony zapewniają, aby proces przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko na podstawie niniejszej części obejmował następujące etapy:

- a) *Wstępna kontrola.* Strony w odpowiednim czasie przeprowadzają wstępną

kontrolę w celu ustalenia, czy ze względu na planowaną działalność podlegającą ich jurysdykcji lub kontroli wymagana jest ocena oddziaływania na środowisko zgodnie z artykułem 30 oraz podają dokonane ustalenie do wiadomości publicznej:

(i) jeżeli Strona ustali, że w odniesieniu do planowanej działalności podlegającej jej jurysdykcji lub kontroli nie jest wymagana ocena oddziaływania na środowisko, podaje odpowiednie informacje, w tym informacje na podstawie artykułu 30 ustęp 1 lit. a), do wiadomości publicznej za pośrednictwem systemu wymiany informacji zgodnie z niniejszym porozumieniem;

(ii) w oparciu o najlepsze dostępne badania i informacje naukowe oraz, w miarę dostępności, stosowną wiedzę tradycyjną ludów tubylczych i społeczności lokalnych dowolna Strona może zgłosić swoją opinię na temat potencjalnych skutków planowanej działalności, co do których dokonano ustalenia zgodnie z lit. a) pkt (i) powyżej, Stronie, która dokonała ustalenia, oraz organowi naukowo-technicznemu, w terminie 40 dni od daty jego publikacji;

(iii) jeżeli Strona, która przedstawiła swoją opinię, wyraziła zastrzeżenia co do potencjalnych skutków planowanej działalności, w odniesieniu do której dokonano ustalenia, Strona, która dokonała ustalenia, rozpatruje takie zastrzeżenia i może zmienić swoje ustalenie;

(iv) po rozpatrzeniu zastrzeżeń przedstawionych przez Stronę na podstawie lit. a) pkt (ii) powyżej organ naukowo-techniczny rozpatruje i może ocenić potencjalne skutki planowanej działalności w oparciu o najlepsze dostępne badania i informacje naukowe oraz, w miarę dostępności, stosowną wiedzę tradycyjną ludów tubylczych i społeczności lokalnych, a w stosownych przypadkach może wydać zalecenia dla Strony, która dokonała ustalenia, po zapewnieniu jej możliwości udzielenia odpowiedzi na wyrażone zastrzeżenia oraz uwzględniając taką odpowiedź;

(v) Strona, która dokonała ustalenia na podstawie lit. a) pkt (i) powyżej, uwzględnia wszelkie zalecenia organu naukowo-technicznego;

(vi) opinię przedstawioną przez Stronę oraz zalecenia organu naukowo-technicznego podaje się do wiadomości publicznej, w tym za pośrednictwem systemu wymiany informacji;

b) *Ustalenie zakresu.* Strony zapewniają, aby w ocenach oddziaływania na środowisko przeprowadzanych na podstawie niniejszej części uwzględniano najważniejszy wpływ na środowisko oraz oddziaływania powiązane, takie jak skutki ekonomiczne, społeczne, kulturalne oraz wpływ na zdrowie ludzi, w tym potencjalne skumulowane oddziaływanie oraz oddziaływanie na obszarach podlegających jurysdykcji krajowej, jak również ewentualne rozwiązania alternatywne dla planowanej działalności. Zakres ustala się z wykorzystaniem najlepszej dostępnej wiedzy naukowej i informacji naukowych oraz, w miarę dostępności, stosownej wiedzy tradycyjnej ludów tubylczych i społeczności lokalnych;

c) *Ocena i oszacowanie skutków.* Strony zapewniają, aby wpływ planowanej działalności, w tym skumulowane oddziaływanie oraz oddziaływanie na obszarach podlegających jurysdykcji krajowej, oceniono i oszacowano z wykorzystaniem najlepszej dostępnej wiedzy naukowej i informacji naukowych oraz, w miarę dostępności, stosownej wiedzy tradycyjnej ludów tubylczych i społeczności lokalnych;

d) *Zapobieganie potencjalnym negatywnym skutkom oraz ich łagodzenie i zarządzanie nimi.* Strony zapewniają, aby:

(i) określono i przeanalizowano środki służące zapobieganiu potencjalnym

negatywnym skutkom planowanej działalności podlegającej ich jurysdykcji lub kontroli oraz służące łagodzeniu tych skutków i zarządzaniu nimi, aby uniknąć znaczącego niekorzystnego oddziaływania. Środki takie mogą obejmować uwzględnienie rozwiązań alternatywnych dla planowanej działalności podlegającej jurysdykcji lub kontroli Stron;

(ii) w stosownych przypadkach środki te włączono do planu zarządzania środowiskowego;

e) Strony zapewniają podanie do wiadomości publicznej oraz konsultacje zgodnie z artykułem 32;

f) Strony zapewniają sporządzenie i publikację sprawozdania z oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z artykułem 33.

2. Strony mogą przeprowadzać wspólne oceny oddziaływania na środowisko, w szczególności w odniesieniu do planowanej działalności podlegającej jurysdykcji lub kontroli małych rozwijających się państw wyspiarskich.

3. W ramach organu naukowo-technicznego tworzy się pulę ekspertów. Strony o ograniczonych zdolnościach mogą zwracać się do ekspertów o porady i wsparcie z zakresu przeprowadzania wstępnych kontroli oraz ocen oddziaływania na środowisko dotyczących planowanej działalności podlegającej ich jurysdykcji lub kontroli. Ekspertów nie można powołać na potrzeby innej części procesu oceny oddziaływania na środowisko tej samej działalności. Strona, która zwróciła się o porady i wsparcie, zapewnia, aby przedstawiono jej takie oceny oddziaływania na środowisko w celu przeglądu i na potrzeby procesu decyzyjnego.

Artykuł 32

Podanie do wiadomości publicznej i konsultacje

1. Strony zapewniają terminowe podanie planowanej działalności do wiadomości publicznej, w tym w drodze publikacji za pośrednictwem systemu wymiany informacji oraz za pośrednictwem sekretariatu, jak również zaplanowanych, skutecznych i określonych w czasie możliwości – o ile jest to wykonalne – udziału wszystkich Państw, w szczególności sąsiadujących państw nadbrzeżnych oraz wszelkich innych państw sąsiadujących, na które działalność wywiera potencjalnie największy wpływ, oraz zainteresowanych podmiotów uczestniczących w procesie oceny oddziaływania na środowisko. Podawanie do wiadomości publicznej oraz zapewnianie możliwości uczestnictwa, w tym w drodze przedkładania uwag, ma miejsce w razie potrzeby w trakcie całego procesu oceny oddziaływania na środowisko, w tym podczas definiowania zakresu oceny oddziaływania na środowisko na podstawie artykułu 31 ustęp 1 lit. b) oraz przy sporządzaniu projektu sprawozdania z oceny oddziaływania na środowisko na podstawie artykułu 33, przed podjęciem decyzji w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności.

2. Państwa, na które działalność wywiera potencjalnie największy wpływ, określa się, biorąc pod uwagę charakter i potencjalny wpływ planowanej działalności na środowisko morskie, i należą do nich:

a) państwa nadbrzeżne, w przypadku których można w sposób uzasadniony przyjąć, że działalność wpłynie na wykonywanie przez nich suwerennych praw do prowadzenia poszukiwań, eksploatacji i ochrony zasobów naturalnych oraz zarządzania tymi zasobami;

b) państwa, w których w zakresie planowanej działalności prowadzona jest działalność człowieka, w tym działalność gospodarcza, co do której można w sposób uzasadniony przyjąć, że wpłynie na nią planowana działalność.

3. W procesie tym zainteresowanymi podmiotami są ludy tubylcze i społeczności

lokalne dysponujące stosowną wiedzą tradycyjną, właściwe organy światowe, regionalne, subregionalne i sektorowe, społeczeństwo obywatelskie, środowisko naukowe oraz ogół społeczeństwa.

4. Podanie do wiadomości publicznej i konsultacje, zgodnie z artykułem 48 ustęp 3, są inkluzywne i przejrzyste, prowadzone w sposób terminowy oraz ukierunkowane i proaktywne pod względem angażowania małych rozwijających się państw wyspiarskich.

5. Strony analizują uwagi merytoryczne otrzymane w procesie konsultacji, w tym uwagi od sąsiadujących państw nadbrzeżnych oraz wszelkich innych państw sąsiadujących z miejscem prowadzenia planowanej działalności, jeżeli są one państwami, na które działalność wywiera potencjalnie największy wpływ, oraz udzielają odpowiedzi na uwagi lub odnoszą się do uwag. Strony uwzględniają w szczególności uwagi dotyczące potencjalnego oddziaływania na obszarach podlegających jurysdykcji krajowej, a w razie potrzeby udzielają pisemnych odpowiedzi na poszczególne uwagi, w tym w odniesieniu do dodatkowych środków, których celem jest przeciwdziałanie takiemu potencjalnemu oddziaływaniu. Strony podają do wiadomości publicznej otrzymane uwagi, jak również odpowiedzi lub opisy sposobów ich uwzględnienia.

6. Jeżeli planowana działalność wpływa na obszary morza pełnego w całości otoczone przez wyłączne strefy ekonomiczne państw, Strony podejmują następujące działania:

a) przeprowadzają ukierunkowane i proaktywne konsultacje, obejmujące uprzednie powiadomienie państw otaczających;

b) rozpatrują opinie i uwagi wspomnianych państw otaczających na temat planowanej działalności oraz udzielają pisemnych odpowiedzi na poszczególne opinie i uwagi, a w razie potrzeby wprowadzają odpowiednie zmiany w planowanej działalności.

7. Strony zapewniają dostęp do informacji na temat procesu oceny oddziaływania na środowisko na podstawie niniejszego porozumienia. Niezależnie od tego Strony nie mają obowiązku ujawniania informacji poufnych ani zastrzeżonych. W dokumentach urzędowych należy wskazać, że usunięto informacje poufne lub zastrzeżone.

Artykuł 33

Sprawozdania z oceny oddziaływania na środowisko

1. Strony zapewniają sporządzenie sprawozdania z oceny oddziaływania na środowisko w przypadku każdej takiej oceny przeprowadzonej na podstawie niniejszej części.

2. Sprawozdanie z oceny oddziaływania na środowisko powinno zawierać co najmniej następujące informacje: opis planowanej działalności, w tym jej lokalizację; opis rezultatów ustalenia zakresu; wyjściową ocenę środowiska morskiego, na które może mieć wpływ planowana działalność; opis potencjalnego wpływu, w tym potencjalnego skumulowanego oddziaływania oraz wszelkiego wpływu na obszary podlegające jurysdykcji krajowej; opis potencjalnych środków zapobiegania, łagodzenia i zarządzania; opis przypadków niepewności oraz luk w wiedzy; informacje na temat procesu konsultacji publicznych; opis rozważanych uzasadnionych rozwiązań alternatywnych dla planowanej działalności; opis działań następczych, w tym plan zarządzania środowiskowego; podsumowanie o charakterze nietechnicznym.

3. W trakcie procesu konsultacji publicznych Strony za pośrednictwem systemu wymiany informacji podają do publicznej wiadomości projekt sprawozdania z oceny

oddziaływania na środowisko, umożliwiając organowi naukowo-technicznemu analizę i ocenę sprawozdania.

4. W stosownych przypadkach i w odpowiednim czasie organ naukowo-techniczny może przedstawić Stronie uwagi na temat projektu sprawozdania z oceny oddziaływania na środowisko. Strona analizuje wszelkie uwagi przedstawione przez organ naukowo-techniczny.

5. Strony publikują sprawozdania z ocen oddziaływania na środowisko, w tym za pośrednictwem systemu wymiany informacji. Sekretariat zapewnia terminowe powiadamianie wszystkich Stron o publikacji sprawozdań za pośrednictwem systemu wymiany informacji.

6. Końcowe sprawozdania z oceny oddziaływania na środowisko podlegają analizie przez organ naukowo-techniczny w oparciu o właściwe praktyki, procedury i wiedzę na podstawie niniejszego porozumienia, w celu opracowania wytycznych, w tym określenia najlepszych praktyk.

7. Wybrane opublikowane informacje, wykorzystane w procesie wstępnej kontroli w celu podjęcia decyzji w sprawie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko na podstawie artykułu 30 i 31, podlegają analizie i przeglądowi przez organ naukowo-techniczny w oparciu o właściwe praktyki, procedury i wiedzę na podstawie niniejszego porozumienia, w celu opracowania wytycznych, w tym wskazania określenia najlepszych praktyk.

Artykuł 34

Podejmowanie decyzji

1. Za ustalenie, czy planowana działalność może być prowadzona, odpowiada Strona, której jurysdykcji lub kontroli ta działalność podlega.

2. Przy ustalaniu, czy na podstawie niniejszej części może być prowadzona planowana działalność, należy w pełni uwzględnić ocenę oddziaływania na środowisko przeprowadzoną zgodnie z niniejszą częścią. Decyzję o zezwoleniu na planowaną działalność podlegającą jurysdykcji lub kontroli Strony wydaje się tylko wówczas, gdy Strona, uwzględniając środki łagodzenia lub zarządzania, stwierdzi, że podjęła wszelkie uzasadnione działania w celu zapewnienia, aby działalność prowadzona w sposób gwarantujący zapobieganie znaczącemu niekorzystnemu oddziaływaniu na środowisko morskie.

3. W dokumentacji związanej z decyzją należy wyraźnie określić warunki zezwolenia dotyczące środków łagodzących oraz wymogi z zakresu działań następczych. Dokumentację związaną z decyzją podaje się do wiadomości publicznej, w tym za pośrednictwem systemu wymiany informacji.

4. Na wniosek Strony Konferencja Stron może udzielać jej porad i wsparcia przy ustalaniu, czy planowana działalność podlegająca jej jurysdykcji lub kontroli może być prowadzona.

Artykuł 35

Monitorowanie wpływu działalności, na którą wydano zezwolenie

Korzystając z najlepszych dostępnych badań i informacji naukowych oraz, w miarę dostępności, stosownej wiedzy tradycyjnej ludów tubylczych i społeczności lokalnych, Strony sprawują nadzór nad wpływem wszelkiej działalności na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, na którą zezwoliły lub w której uczestniczą, w celu ustalenia, czy działalność ta może spowodować zanieczyszczenie środowiska morskiego lub niekorzystnie na nie oddziaływać. W szczególności każda

ze Stron monitoruje wpływ na środowisko i wszelkie oddziaływania powiązane – takie jak skutki ekonomiczne, społeczne i kulturalne oraz wpływ na zdrowie ludzi – działalności, na którą wydano zezwolenie i która podlega jurysdykcji lub kontroli Strony, zgodnie z warunkami określonymi w zezwoleniu.

Artykuł 36

Sprawozdawczość dotycząca wpływu działalności, na którą wydano zezwolenie

1. Strony, działając indywidualnie lub wspólnie, sporządzają okresowe sprawozdania na temat skutków działalności, na którą wydano zezwolenie, oraz wyników monitorowania wymaganego na podstawie artykułu 35.
2. Sprawozdania monitorujące podaje się do wiadomości publicznej, w tym w ramach systemu wymiany informacji, a organ naukowo-techniczny może je analizować i oceniać.
3. Sprawozdania monitorujące są analizowane przez organ naukowo-techniczny w oparciu o właściwe praktyki, procedury i wiedzę na podstawie niniejszego porozumienia w celu opracowania wytycznych dotyczących monitorowania skutków działalności, na którą wydano zezwolenie, w tym określenia najlepszych praktyk.

Artykuł 37

Przegląd działalności, na którą wydano zezwolenie, i jej wpływu

1. Strony zapewniają przegląd wpływu działalności, na którą wydano zezwolenie, monitorowanego na podstawie artykułu 35.
2. Jeżeli Strona, której jurysdykcji lub kontroli podlega działalność, wskaże znaczące niekorzystne oddziaływanie, którego nie przewidziano w ocenie oddziaływania na środowisko pod względem jego charakteru lub wagi albo które wynika z naruszenia któregośkolwiek z warunków określonych w decyzji dopuszczającej prowadzenie działalności, Strona dokonuje przeglądu decyzji dopuszczającej prowadzenie działalności, zawiadamia Konferencję Stron, inne Strony oraz ogół społeczeństwa, w tym za pośrednictwem systemu wymiany informacji, oraz:
 - a) nakłada wymóg zaproponowania i wdrożenia środków w celu zapobiegania temu oddziaływaniu, łagodzenia go lub zarządzania nim lub w razie potrzeby podejmuje inne niezbędne działania lub wstrzymuje prowadzenie działalności; oraz
 - b) dokonuje terminowej oceny wszelkich środków wdrożonych lub działań podjętych na podstawie lit. a) powyżej.
3. W oparciu o sprawozdania otrzymane na podstawie artykułu 36 organ naukowo-techniczny może zawiadomić Stronę, która wydała zezwolenie na działalność, jeżeli uzna, że działalność może spowodować znaczące niekorzystne oddziaływanie, którego nie przewidziano w ocenie oddziaływania na środowisko, albo które wynika z naruszenia któregośkolwiek z warunków zezwolenia na działalność, a w razie potrzeby może przedstawić Stronie zalecenia.
4. a) W oparciu o najlepsze dostępne badania i informacje naukowe oraz, w miarę dostępności, stosowną wiedzę tradycyjną ludów tubylczych i społeczności lokalnych, Strona może zgłosić Stronie, które wydała zezwolenie na działalność, oraz organowi naukowo-technicznemu zastrzeżenia co do tego, że działalność, na którą wydano zezwolenie, może spowodować znaczące niekorzystne oddziaływanie, którego albo nie przewidziano w ocenie oddziaływania na środowisko pod względem

charakteru lub wagi, albo które wynika z naruszenia któregokolwiek z warunków zezwolenia na działalność;

b) Strona, która wydała zezwolenie na działalność, analizuje takie zastrzeżenia;

c) po rozpatrzeniu zastrzeżeń przedstawionych przez Stronę organ naukowo-techniczny rozpatruje i może ocenić daną kwestię w oparciu o najlepsze dostępne badania i informacje naukowe oraz, w miarę dostępności, stosowną wiedzę tradycyjną ludów tubylczych i społeczności lokalnych, oraz może powiadomić Stronę, która wydała zezwolenie na działalność, jeśli uzna, że taka działalność może powodować znaczące niekorzystne oddziaływanie, którego nie przewidziano w ocenie oddziaływania na środowisko, albo które wynika z naruszenia któregokolwiek z warunków zezwolenia na działalność, a po umożliwieniu Stronie udzielenia odpowiedzi na zgłoszone zastrzeżenia i uwzględnieniu takiej odpowiedzi w stosownych przypadkach może wydać zalecenia Stronie, która wydała zezwolenie na działalność;

d) rejestrację zastrzeżeń oraz wszelkie powiadomienia i zalecenia wydane przez organ naukowo-techniczny podaje się do wiadomości publicznej, w tym za pośrednictwem systemu wymiany informacji;

e) Strona, która wydała zezwolenie na działalność, analizuje wszelkie powiadomienia i zalecenia wydane przez organ naukowo-techniczny.

5. Wszystkie państwa, w szczególności sąsiadujące państwa nadbrzeżne oraz wszelkie inne państwa sąsiadujące, na które działalność wywiera potencjalnie największy wpływ, oraz zainteresowane podmioty są na bieżąco informowane za pośrednictwem systemu wymiany informacji, a także można z nimi prowadzić konsultacje w procesach monitorowania, składania sprawozdań oraz przeglądów dotyczących działalności, na którą zezwolono na podstawie niniejszego porozumienia.

6. Strony publikują, w tym za pośrednictwem systemu wymiany informacji:

a) sprawozdania z przeglądu skutków działalności, na którą wydano zezwolenie;

b) dokumentację związaną z decyzją, w tym uzasadnienie decyzji wydanej przez Stronę, jeżeli Strona zmieniła decyzję dopuszczającą prowadzenie działalności.

Artykuł 38

Standardy lub wytyczne, które mają zostać opracowane przez organ naukowo-techniczny w związku z ocenami oddziaływania na środowisko

1. Organ naukowo-techniczny opracowuje standardy lub wytyczne do rozpatrzenia i przyjęcia przez Konferencję Stron, dotyczące:

a) ustalenia, czy progi do celów dokonania wstępnej kontroli lub oceny oddziaływania na środowisko na podstawie artykułu 30 zostały w odniesieniu do planowanej działalności osiągnięte lub przekroczone, w tym w oparciu o niewyczerpujący wykaz czynników w ustępie 2 tego artykułu;

b) oceny skumulowanego oddziaływania na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową oraz sposobu, w jaki należy uwzględnić te skutki w procesie oceny oddziaływania na środowisko;

c) oceny oddziaływania, jakie na obszarach podlegających jurysdykcji krajowej będzie miała planowana działalność prowadzona na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, oraz sposobu, w jaki należy uwzględnić to

oddziaływanie w procesie oceny oddziaływania na środowisko;

d) podania do wiadomości publicznej oraz procesu konsultacji na podstawie artykułu 32, w tym ustalenia, które informacje są poufne lub zastrzeżone;

e) wymaganej treści sprawozdania z oceny oddziaływania na środowisko oraz opublikowanych informacji wykorzystanych w procesie wstępnej kontroli na podstawie artykułu 33, w tym najlepszych praktyk;

f) monitorowania i składania sprawozdań dotyczących wpływu działalności, na którą wydano zezwolenie, określonych w artykule 35 i 36, w tym określenia najlepszych praktyk;

g) przeprowadzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko.

2. Organ naukowo-techniczny może także opracowywać standardy i wytyczne do celów przeanalizowania i przejścia przez Konferencję Stron, w tym dotyczące:

a) orientacyjnego niewyczerpującego wykazu działalności, w przypadku których jest lub nie jest wymagana ocena oddziaływania na środowisko, jak również wszelkich kryteriów związanych z tą działalnością, podlegających okresowej aktualizacji;

b) przeprowadzania przez Strony niniejszego porozumienia oceny oddziaływania na środowisko na obszarach określonych jako wymagające ochrony lub szczególnej uwagi.

3. Wszystkie standardy określono w załączniku do niniejszego porozumienia zgodnie z artykułem 74.

Artykuł 39

Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko

1. Strony rozważą przeprowadzenie, indywidualnie lub we współpracy z innymi Stronami, strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w odniesieniu do planów i programów dotyczących działalności podlegającej ich jurysdykcji lub kontroli na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową w celu oceny potencjalnego wpływu takich planów lub programów, jak również rozwiązań alternatywnych, na środowisko morskie.

2. Konferencja Stron może przeprowadzić strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko obszaru lub regionu w celu zestawienia i syntezy najlepszych dostępnych informacji na temat obszaru lub regionu, oceny obecnych i potencjalnych przyszłych skutków oraz wskazania braków w danych i określenia priorytetów badawczych.

3. Przeprowadzając oceny oddziaływania na środowisko na podstawie niniejszej części, Strony w miarę dostępności uwzględniają wyniki strategicznych ocen oddziaływania na środowisko przeprowadzonych na podstawie ustępu 1 i 2 powyżej.

4. Konferencja Stron opracowuje wytyczne dotyczące przeprowadzenia poszczególnych kategorii strategicznych ocen oddziaływania na środowisko opisanych w niniejszym artykule.

CZĘŚĆ V

BUDOWANIE POTENCJAŁU I TRANSFER TECHNOLOGII MORSKICH

Artykuł 40

Cele

Cele niniejszej części są następujące:

- a) wspieranie Stron, w szczególności rozwijających się Państw-Stron, we wdrażaniu postanowień niniejszego porozumienia służących realizacji jego celów;
- b) umożliwienie inkluzywnej, sprawiedliwej i skutecznej współpracy i uczestnictwa w działaniach podejmowanych na podstawie niniejszego porozumienia;
- c) rozwój zdolności naukowych i technicznych Stron w odniesieniu do środowiska morskiego, w tym w zakresie badań, w szczególności rozwijających się Państw-Stron, w odniesieniu do ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, w tym dzięki dostępowi rozwijających się Państw-Stron do technologii morskich oraz transferu technologii morskich do tych państw;
- d) poszerzenie, rozpowszechnianie i wymiana wiedzy na temat ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową;
- e) w szczególności wspieranie rozwijających się Państw-Stron, zwłaszcza krajów najslabiej rozwiniętych, rozwijających się państw śródlądowych, państw o niekorzystnym położeniu geograficznym, małych rozwijających się państw wyspiarskich, nadbrzeżnych państw afrykańskich, państw archipelagowych oraz krajów rozwijających się o średnim dochodzie, w drodze budowania potencjału oraz opracowywania i transferu technologii morskich na podstawie niniejszego porozumienia, w osiągnięciu celów związanych z:
 - (i) morskimi zasobami genetycznymi, w tym podziałem korzyści, o którym mowa w artykule 9;
 - (ii) środkami takimi jak narzędzia zarządzania obszarowego, w tym morskie obszary chronione, o których mowa w artykule 17;
 - (iii) ocenami oddziaływania na środowisko, o których mowa w artykule 27.

Artykuł 41

Współpraca przy budowie potencjału i transferze technologii morskich

1. Strony współpracują, bezpośrednio lub za pośrednictwem właściwych instrumentów i ram prawnych oraz właściwych organów światowych, regionalnych, subregionalnych i sektorowych, w celu wspierania Stron, w szczególności rozwijających się Państw-Stron, w osiągnięciu celów niniejszego porozumienia w ramach budowania potencjału oraz opracowywania i transferu nauk morskich oraz technologii morskich.
2. Zapewniając budowanie potencjału oraz transfer technologii morskich na podstawie niniejszego porozumienia, Strony współpracują na wszystkich szczeblach i we wszystkich formach, w tym w ramach partnerstwa ze wszystkimi właściwymi zainteresowanymi stronami oraz angażowania wszystkich zainteresowanych podmiotów, takich jak, w stosownych przypadkach, sektor prywatny, społeczeństwo obywatelskie oraz ludy tubylcze i społeczności lokalne jako dysponujące wiedzą tradycyjną, jak również w ramach wzmacniania współpracy i koordynacji między właściwymi instrumentami i ramami prawnymi oraz właściwymi organami światowymi, regionalnymi, subregionalnymi i sektorowymi.
3. Wprowadzając w życie niniejszą część, Strony w pełni uznają szczególne wymagania rozwijających się Państw-Stron, zwłaszcza krajów najslabiej rozwiniętych, rozwijających się państw śródlądowych, państw o niekorzystnym położeniu geograficznym, małych rozwijających się państw wyspiarskich, nadbrzeżnych państw afrykańskich, państw archipelagowych oraz krajów

rozwijających się o średnim dochodzie. Strony zapewniają, aby wspieranie budowania potencjału oraz transfer technologii morskich nie były uzależnione od spełnienia uciążliwych wymogów z zakresu sprawozdawczości.

Artykuł 42

Warunki budowania potencjału i transferu technologii morskich

1. Strony w miarę możliwości zapewniają budowanie potencjału na rzecz rozwijających się Państw-Stron i współpracują w celu dokonywania transferu technologii morskich, w szczególności do rozwijających się Państw-Stron, które tego potrzebują i wnioskuje o to, uwzględniając szczególną sytuację małych rozwijających się państw wyspiarskich oraz krajów najsłabiej rozwiniętych, zgodnie z postanowieniami niniejszego porozumienia.
2. Strony w miarę możliwości zapewniają zasoby w celu wsparcia takich procesów budowania potencjału oraz opracowywania i transferu technologii morskich, jak również w celu ułatwienia dostępu do innych zasobów wsparcia, uwzględniając swoje krajowe polityki, priorytety, plany i programy.
3. Budowanie potencjału i transfer technologii morskich powinny być procesami prowadzonymi przez dany kraj, przejrzystymi, skutecznymi i iteracyjnymi, o charakterze partycypacyjnym, przekrojowym i ukierunkowanym na aspekt równości płci. W razie potrzeby należy je oprzeć na istniejących programach, których nie powinny powielać, oraz wnioskach wyciągniętych z dotychczasowych doświadczeń, w tym na wnioskach wyciągniętych z działań w zakresie budowania potencjału oraz transferu technologii morskich na podstawie właściwych instrumentów i ram prawnych oraz właściwych organów światowych, regionalnych, subregionalnych i sektorowych. W miarę możliwości w procesie tym należy uwzględnić wskazane działania w celu osiągnięcia maksymalnej efektywności i wyników.
4. Budowanie potencjału i transfer technologii morskich powinny być oparte na potrzebach i priorytetach rozwijających się Państw-Stron oraz odpowiadać na te potrzeby i priorytety, z uwzględnieniem szczególnej sytuacji małych rozwijających się państw wyspiarskich oraz krajów najsłabiej rozwiniętych, wskazanych w ramach indywidualnej oceny potrzeb w poszczególnych przypadkach, na płaszczyźnie subregionalnej lub regionalnej. Można dokonać samooceny takich potrzeb i priorytetów lub umożliwić ich ocenę w ramach komitetu ds. budowania potencjału i transferu technologii morskich oraz systemu wymiany informacji.

Artykuł 43

Dodatkowe warunki transferu technologii morskich

1. Strony przyjmują wspólne długofalową wizję znaczenia pełnej realizacji rozwoju technologii i transferu w celu zapewnienia inkluzywnej, sprawiedliwej i skutecznej współpracy oraz uczestnictwa w działaniach podejmowanych na podstawie niniejszego porozumienia, jak również w celu pełnego osiągnięcia celów tego porozumienia.
2. Transfer technologii morskich realizowany na podstawie niniejszego porozumienia odbywa się na sprawiedliwych i najkorzystniejszych warunkach, w tym na warunkach preferencyjnych, oraz zgodnie ze wspólnie uzgodnionymi warunkami i celami niniejszego porozumienia.
3. Strony wspierają ekonomiczne i prawne warunki transferu technologii morskich oraz zachęcają do nich rozwijające się Państwa-Strony, uwzględniając szczególną sytuację małych rozwijających się państw

wyspiarskich i krajów najslabiej rozwiniętych, na przykład poprzez zachęty dla przedsiębiorstw i instytucji.

4. W transferze technologii morskich uwzględnia się wszystkie prawa do takich technologii i dokonuje się go z należytych poszanowaniem wszystkich prawnie uzasadnionych interesów, w tym między innymi praw i obowiązków podmiotów uprawnionych, dostawców i odbiorców technologii morskich, oraz ze szczególnym uwzględnieniem interesów i potrzeb krajów rozwijających się, związanych z osiągnięciem celów niniejszego porozumienia.

5. Technologie morskie transferowane na podstawie niniejszej części powinny być stosowne, istotne oraz – w miarę możliwości – wiarygodne, przystępne cenowo, aktualne, racjonalne ekologicznie oraz dostępne w odpowiedniej formie dla rozwijających się Państw-Stron, z uwzględnieniem szczególnej sytuacji małych rozwijających się państw wyspiarskich i krajów najslabiej rozwiniętych.

Artykuł 44

Rodzaje budowania potencjału i transferu technologii morskich

1. W celu wsparcia realizacji celów określonych w artykule 40 rodzaje budowania potencjału i transferu technologii morskich mogą obejmować w szczególności wsparcie dla tworzenia lub zwiększenia zdolności Stron w dziedzinie zasobów ludzkich, zarządzania finansami, naukowych, technicznych, organizacyjnych, instytucjonalnych i innych, na przykład:

a) wymianę i wykorzystywanie właściwych danych, informacji, wiedzy i wyników badań;

b) upowszechnianie informacji i podnoszenie poziomu świadomości, w tym w odniesieniu do stosownej wiedzy tradycyjnej ludów tubylczych i społeczności lokalnych, na podstawie swobodnej, uprzedniej i świadomej zgody tych ludów tubylczych oraz, w stosownych przypadkach, społeczności lokalnych;

c) rozwój i wzmacnianie właściwej infrastruktury, w tym sprzętu i zdolności pracowników do jej wykorzystywania i konserwacji;

d) rozwój i wzmacnianie zdolności instytucjonalnych oraz krajowych ram i mechanizmów regulacyjnych;

e) rozwój i poprawa zdolności zarządzania zasobami ludzkimi i finansowymi oraz specjalistycznej wiedzy technicznej poprzez wymianę, współpracę naukową, wsparcie techniczne, kształcenie i szkolenie oraz transfer technologii morskich;

f) opracowanie i udostępnianie instrukcji, wytycznych i standardów;

g) opracowanie programów technicznych, naukowych oraz badawczo-rozwojowych;

h) rozwój i wzmacnianie zdolności oraz narzędzi technicznych służących skutecznemu monitorowaniu, kontroli i nadzorowaniu działalności objętej zakresem niniejszego porozumienia.

2. Dodatkowe informacje dotyczące budowania potencjału i transferu technologii morskich wskazanych w niniejszym artykule przedstawiono w załączniku II.

3. Konferencja Stron, uwzględniając zalecenia komitetu ds. budowania potencjału i transferu technologii morskich, w razie potrzeby okresowo zmienia, ocenia oraz dalej opracowuje i udostępnia wytyczne dotyczące orientacyjnego niewyczerpującego wykazu rodzajów budowania potencjału i transferu technologii morskich opisanych w załączniku II, aby uwzględnić postęp technologiczny i innowacje oraz reagować na zmieniające się potrzeby państw, subregionów i regionów oraz dostosować się do

tych potrzeb.

Artykuł 45

Monitorowanie i przegląd

1. Budowanie potencjału i transfer technologii morskich realizowane zgodnie z postanowieniami niniejszej części podlegają okresowemu monitorowaniu i przeglądom.

2. Monitorowanie i przegląd, o których mowa w ustępie 1 powyżej, przeprowadzane są przez komitet ds. budowania potencjału i transferu technologii morskich z upoważnienia Konferencji Stron, a ich cele są następujące:

a) ocena i przegląd potrzeb i priorytetów rozwijających się Państw-Stron w zakresie budowania potencjału i transferu technologii morskich, ze szczególnym uwzględnieniem szczególnych wymagań rozwijających się Państw-Stron oraz szczególnej sytuacji małych rozwijających się państw wyspiarskich i krajów najsłabiej rozwiniętych, zgodnie z artykułem 42 ustęp 4;

b) przegląd wsparcia, które jest wymagane i którego udzielono oraz które zmobilizowano, jak również braków w zakresie realizacji szacowanych potrzeb rozwijających się Państw-Stron dotyczących niniejszego porozumienia;

c) wskazywanie i mobilizacja środków finansowych w ramach mechanizmu finansowego ustanowionego na podstawie artykułu 52, którego celem jest rozwój i wdrażanie budowania potencjału i transferu technologii morskich, w tym dokonywanie oceny potrzeb;

d) pomiar efektywności na podstawie uzgodnionych wskaźników oraz przeglądy analiz opartych na wynikach, w tym na wydajności, efektach, postępach i skuteczności budowania potencjału i transferu technologii morskich na podstawie niniejszego porozumienia, jak również sukcesów i wyzwań;

e) wydawanie zaleceń dotyczących działań następczych, w tym sposobów dalszego doskonalenia budowania potencjału i transferu technologii morskich, dzięki którym rozwijające się Państwa-Strony, z uwzględnieniem szczególnej sytuacji małych rozwijających się państw wyspiarskich oraz krajów najsłabiej rozwiniętych, mogłyby w szerszym zakresie wdrażać porozumienie i realizować wskazane w nim cele.

3. W ramach wspierania monitorowania i przeglądu budowania potencjału i transferu technologii morskich, Strony składają sprawozdania komitetowi ds. budowy potencjału i transferu technologii morskich. Sprawozdania te należy składać w formacie i w odstępach czasu ustalonych przez Konferencję Stron z uwzględnieniem zaleceń komitetu ds. budowania potencjału i transferu technologii morskich. Składając sprawozdania, Strony w stosownych przypadkach uwzględniają wkład organów regionalnych i subregionalnych w budowanie potencjału i transfer technologii morskich. Sprawozdania składane przez Strony, jak również wkład organów regionalnych i subregionalnych w budowanie potencjału i transfer technologii morskich, należy podawać do wiadomości publicznej. Konferencja Stron zapewnia, aby wymogi dotyczące sprawozdawczości były uproszczone i nieuciążliwe, w szczególności w odniesieniu do Państw-Stron rozwijających się, w tym w zakresie wymogów dotyczących kosztów i terminów.

Artykuł 46**Komitet ds. budowania potencjału i transferu technologii morskich**

1. Niniejszym ustanawia się komitet ds. budowania potencjału i transferu technologii morskich.
2. W skład komitetu wchodzi członkowie dysponujący odpowiednimi kwalifikacjami i wiedzą specjalistyczną, pełniący funkcje bezstronnie w najlepszym interesie porozumienia, nominowani przez Strony i wybierani przez Konferencję Stron z uwzględnieniem równowagi płci i sprawiedliwej reprezentacji geograficznej oraz reprezentacji krajów najsłabiej rozwiniętych, małych rozwijających się państw wyspiarskich i rozwijających się państw śródlądowych. Zakres zadań i warunki funkcjonowania komitetu ustala Konferencja Stron na jej pierwszym posiedzeniu.
3. Komitet składa sprawozdania i zalecenia, które Konferencja Stron analizuje i w razie potrzeby podejmuje w związku z nimi odpowiednie działania.

CZĘŚĆ VI

USTALENIA INSTYTUCJONALNE

Artykuł 47
Konferencja Stron

1. Niniejszym ustanawia się Konferencję Stron.
2. Pierwsze posiedzenie Konferencji Stron zwołuje Sekretarz Generalny ONZ nie później niż rok po wejściu w życie niniejszego porozumienia. Następnie zwyczajne posiedzenia Konferencji Stron odbywają się w regularnych odstępach czasu ustalonych przez Konferencję Stron. Nadzwyczajne posiedzenia Konferencji Stron mogą się odbywać w innych terminach zgodnie z regulaminem.
3. Zwyczajne posiedzenia Konferencji Stron odbywają się w siedzibie sekretariatu konwencji lub w siedzibie głównej ONZ.
4. Na pierwszym posiedzeniu Konferencja Stron przyjmuje, w drodze konsensusu, regulamin dla siebie oraz swoich organów pomocniczych, przepisy finansowe regulujące jej finansowanie oraz finansowanie sekretariatu i wszelkich organów pomocniczych, a następnie regulamin i przepisy finansowe dla wszelkich organów pomocniczych, jakie może następnie ustanowić. Do chwili przyjęcia regulaminu stosuje się regulamin konferencji międzyrządowej na temat prawnie wiążącego instrumentu międzynarodowego w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, dotyczącego ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową.
5. Konferencja Stron dokłada wszelkich starań w celu przyjmowania decyzji i zaleceń w drodze konsensusu. O ile niniejsze porozumienie nie stanowi inaczej, jeśli wyczerpano wszystkie możliwości osiągnięcia konsensusu, decyzje i zalecenia Konferencji Stron w kwestiach merytorycznych podejmuje się większością dwóch trzecich głosów Stron obecnych i głosujących, a decyzje w kwestiach proceduralnych podejmuje się większością głosów Stron obecnych i głosujących.
6. Konferencja Stron dokonuje przeglądu i oceny wdrażania niniejszego porozumienia i w tym celu:
 - a) przyjmuje decyzje i zalecenia dotyczące wdrażania niniejszego porozumienia;
 - b) dokonuje przeglądu i ułatwia Stronom wymianę informacji istotnych dla wdrażania niniejszego porozumienia;

c) propaguje, także w drodze ustanawiania właściwych procesów, współpracę i koordynację z oraz pomiędzy właściwymi instrumentami i ramami prawnymi oraz właściwymi organami światowymi, regionalnymi, subregionalnymi i sektorowymi, w celu propagowania spójności działań na rzecz ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową;

d) powołuje organy pomocnicze, jakie zostaną uznane za niezbędne do wsparcia we wdrażaniu niniejszego porozumienia;

e) jeśli wyczerpano wszystkie możliwości osiągnięcia konsensusu, przyjmuje budżet większością trzech czwartych głosów Stron obecnych i głosujących, z taką częstotliwością i dla takiego okresu finansowego, jaki może ustalić;

f) realizuje inne funkcje określone w niniejszym porozumieniu lub niezbędne do jego wdrożenia.

7. Konferencja Stron może zwrócić się do Międzynarodowego Trybunału Prawa Morza o wydanie opinii doradczej w kwestii prawnej dotyczącej zgodności z niniejszym porozumieniem wniosku przedłożonego Konferencji Stron w dowolnej innej kwestii leżącej w zakresie jej kompetencji. Z wnioskiem o wydanie opinii doradczej nie występuje się w sprawie leżącej w zakresie kompetencji innych organów światowych, regionalnych, subregionalnych lub sektorowych, ani w sprawie, która z konieczności obejmuje jednoczesne rozstrzygnięcie dowolnego sporu dotyczącego suwerenności lub innych praw do lądowego terytorium kontynentalnego lub wyspiarskiego bądź roszczenia do tych terytoriów lub statusu prawnego obszaru objętego jurysdykcją krajową. We wniosku należy wskazać zakres kwestii prawnej, której ma dotyczyć opinia doradcza. Konferencja Stron może zwrócić się o wydanie takiej opinii w trybie pilnym.

8. W terminie pięciu lat od wejścia w życie niniejszego porozumienia, a następnie w ustalonych przez siebie terminach, Konferencja Stron dokonuje oceny i przeglądu adekwatności i skuteczności postanowień niniejszego porozumienia, a w razie potrzeby proponuje środki wspierające wdrażanie tych postanowień w celu lepszego uregulowania kwestii ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową.

Artykuł 48

Przejrzystość

1. Konferencja Stron wspiera przejrzystość w procesie decyzyjnym i innej działalności prowadzonej na podstawie niniejszego porozumienia.

2. Wszystkie posiedzenia Konferencji Stron i jej organów pomocniczych są otwarte dla obserwatorów uczestniczących zgodnie z regulaminem, chyba że Konferencja Stron postanowi inaczej. Konferencja Stron publikuje swoje decyzje i prowadzi publiczny rejestr tych decyzji.

3. Konferencja Stron wspiera przejrzystość we wdrażaniu niniejszego porozumienia, w tym w drodze publicznego rozpowszechniania informacji oraz umożliwiania udziału odpowiednich organów światowych, regionalnych, subregionalnych i sektorowych, ludów tubylczych i społeczności lokalnych posiadających odpowiednią wiedzę tradycyjną, środowiska naukowego, społeczeństwa obywatelskiego i innych zainteresowanych podmiotów oraz umożliwiania konsultacji z powyższymi podmiotami, w stosownych przypadkach i zgodnie z postanowieniami niniejszego porozumienia.

4. Przedstawiciele państw niebędących stronami niniejszego porozumienia, odpowiednie organy światowe, regionalne, subregionalne i sektorowe, ludy tubylcze

i społeczności lokalne posiadające odpowiednią wiedzę tradycyjną, środowisko naukowe, społeczeństwo obywatelskie i inne odpowiednie zainteresowane podmioty, które są zainteresowane kwestiami dotyczącymi Konferencji Stron, mogą wnioskować o udział w charakterze obserwatorów w spotkaniach Konferencji Stron i jej organów pomocniczych. W regulaminie Konferencji Stron określa się warunki takiego uczestnictwa i nie może być on w tym względzie nadmiernie restrykcyjny. W regulaminie zapewnia się również takim przedstawicielom terminowy dostęp do wszystkich istotnych informacji.

Artykuł 49

Organ naukowo-techniczny

1. Niniejszym ustanawia się organ naukowo-techniczny.
2. Organ naukowo-techniczny składa się z członków działających w charakterze ekspertów i w najlepszym interesie porozumienia, nominowanych przez Strony i wybranych przez Konferencję Stron, o odpowiednich kwalifikacjach, z uwzględnieniem potrzeby multidyscyplinarnej wiedzy specjalistycznej, w tym odpowiedniej specjalistycznej wiedzy naukowej i technicznej oraz wiedzy specjalistycznej w zakresie odpowiedniej wiedzy tradycyjnej ludów tubylczych i społeczności lokalnych, równowagi płci i sprawiedliwej reprezentacji geograficznej. Zakres zadań i warunki funkcjonowania organu naukowo-technicznego, w tym proces jego wyboru i warunki mandatów członków, Konferencja Stron określa na jej pierwszym posiedzeniu.
3. Organ naukowo-techniczny może korzystać ze stosownego doradztwa w ramach odpowiednich instrumentów i ram prawnych oraz ze strony odpowiednich organów światowych, regionalnych, subregionalnych i sektorowych, a także innych naukowców i ekspertów, w zależności od potrzeb.
4. Z upoważnienia i pod kierownictwem Konferencji Stron oraz z uwzględnieniem multidyscyplinarnej wiedzy specjalistycznej, o której mowa w ustępie 2 powyżej, organ naukowo-techniczny zapewnia Konferencji Stron doradztwo naukowe i techniczne, pełni funkcje przypisane mu na mocy niniejszego porozumienia oraz inne funkcje, które mogą zostać określone przez Konferencję Stron, a także przedstawia Konferencji Stron sprawozdania ze swojej pracy.

Artykuł 50

Sekretariat

1. Niniejszym ustanawia się sekretariat. Konferencja Stron na swoim pierwszym posiedzeniu dokonuje ustaleń dotyczących funkcjonowania sekretariatu, w tym podejmuje decyzję o jego siedzibie.
2. Do czasu rozpoczęcia pełnienia funkcji przez sekretariat funkcje sekretariatu określone w niniejszym porozumieniu pełni Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych, za pośrednictwem Wydziału ds. Oceanów i Prawa Morza Biura Spraw Prawnych Sekretariatu Organizacji Narodów Zjednoczonych.
3. Sekretariat i państwo siedziby mogą zawrzeć porozumienie w sprawie siedziby. Sekretariat posiada zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych na terytorium państwa siedziby, a państwo siedziby nadaje mu takie przywileje i immunitety, jakie są niezbędne do wykonywania jego funkcji.
4. Sekretariat:
 - a) zapewnia wsparcie administracyjne i logistyczne Konferencji Stron i jej organom pomocniczym w celu wdrożenia niniejszego porozumienia;

b) organizuje i obsługuje posiedzenia Konferencji Stron oraz wszelkich innych organów, które mogą zostać ustanowione na podstawie niniejszego porozumienia lub przez Konferencję Stron;

c) terminowo rozpowszechnia informacje związane z wdrażaniem niniejszego porozumienia, w tym udostępnia publicznie decyzje Konferencji Stron i przekazuje je wszystkim Stronom oraz właściwym organom światowym, regionalnym, subregionalnym i sektorowym, a także do odpowiednich instrumentów i ram prawnych;

d) ułatwia współpracę i koordynację, w stosownych przypadkach, z sekretariatami innych właściwych organów międzynarodowych oraz, w szczególności, zawiera takie porozumienia administracyjne i umowne, jakie mogą być wymagane w tym celu i dla skutecznego wykonywania jego funkcji, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Konferencję Stron;

e) przygotowuje sprawozdania z wykonywania swoich funkcji wynikających z niniejszego porozumienia i przedstawia je Konferencji Stron;

f) zapewnia pomoc we wdrażaniu niniejszego porozumienia i pełni inne funkcje, które mogą zostać określone przez Konferencję Stron lub powierzone jej na podstawie niniejszego porozumienia.

Artykuł 51

System wymiany informacji

1. Niniejszym ustanawia się system wymiany informacji.

2. System wymiany informacji obejmuje przede wszystkim ogólnodostępną platformę. Szczegółowe warunki funkcjonowania systemu wymiany informacji są określone przez Konferencję Stron.

3. System wymiany informacji:

a) służy jako scentralizowana platforma umożliwiająca Stronom dostęp do informacji, ich dostarczanie i rozpowszechnianie w odniesieniu do działań podejmowanych zgodnie z postanowieniami niniejszego porozumienia, w tym informacji dotyczących:

(i) morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową określonych w części II niniejszego porozumienia;

(ii) ustanowienia i wdrożenia narzędzi zarządzania obszarowego, w tym morskich obszarów chronionych;

(iii) ocen oddziaływania na środowisko;

(iv) wniosków dotyczących budowania potencjału i transferu technologii morskich oraz możliwości w tym zakresie, w tym współpracy badawczej i możliwości szkoleniowych, informacji na temat źródeł i dostępności informacji i danych technologicznych do celów transferu technologii morskich, możliwości ułatwionego dostępu do technologii morskich oraz dostępności finansowania;

b) ułatwia dopasowywanie potrzeb w zakresie budowania potencjału do dostępnego wsparcia i podmiotów zapewniających transfer technologii morskich, w tym podmiotów rządowych, pozarządowych lub prywatnych zainteresowanych udziałem w transferze technologii morskich jako darczyńcy, oraz ułatwia dostęp do powiązanej wiedzy specjalistycznej;

c) udostępnia linki do odpowiednich światowych, regionalnych, subregionalnych, krajowych i sektorowych systemów wymiany informacji oraz

innych banków genów, repozytoriów i baz danych, w tym dotyczących odpowiedniej wiedzy tradycyjnej ludów tubylczych i społeczności lokalnych, a także, w miarę możliwości, wspiera powiązania z publicznie dostępnymi prywatnymi i pozarządowymi platformami wymiany informacji;

d) w stosownych przypadkach opiera się na światowych, regionalnych i subregionalnych instytucjach wymiany informacji przy ustanawianiu systemów regionalnych i subregionalnych w ramach systemu światowego;

e) wspiera większą przejrzystość, w tym dzięki ułatwianiu Stronom i innym zainteresowanym podmiotom wymiany podstawowych danych środowiskowych i informacji związanych z ochroną i zrównoważonym wykorzystywaniem morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową;

f) ułatwia współpracę międzynarodową, w tym współpracę naukową i techniczną;

g) pełni inne funkcje, które mogą zostać określone przez Konferencję Stron lub powierzone jej na podstawie niniejszego porozumienia.

4. Systemem wymiany informacji zarządza sekretariat, bez uszczerbku dla ewentualnej współpracy z innymi odpowiednimi instrumentami i ramami prawnymi oraz odpowiednimi organami światowymi, regionalnymi, subregionalnymi i sektorowymi określonymi przez Konferencję Stron, w tym z Międzyrządową Komisją Oceanograficzną Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury, Międzynarodową Organizacją Dna Morskiego, Międzynarodową Organizacją Morską oraz Organizacją Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa.

5. W odniesieniu do zarządzania systemem wymiany informacji w pełni uznaje się szczególne wymagania Państw-Stron będących krajami rozwijającymi się, jak również szczególne warunki małych rozwijających się państw wyspiarskich, oraz ułatwia się tym państwom dostęp do systemu, aby umożliwić im korzystanie z niego bez zbędnych przeszkód lub obciążeń administracyjnych. Należy uwzględnić informacje na temat działań wspierających wymianę informacji z tymi państwami, podnoszenie świadomości i rozpowszechnianie informacji w tych państwach, a także na temat programów szczegółowych dla tych państw.

6. Zachowuje się poufność informacji przekazanych na podstawie niniejszego porozumienia oraz przestrzega praw do niej. Żadne z postanowień niniejszego porozumienia nie może być interpretowane jako wymagające udostępniania informacji, które są chronione przed ujawnieniem na podstawie prawa krajowego Strony lub innych mających zastosowanie przepisów.

CZEŚĆ VII

ZASOBY FINANSOWE I MECHANIZM FINANSOWY

Artykuł 52

Finansowanie

1. Każda ze Stron zapewnia, w miarę swoich możliwości i z uwzględnieniem swojej krajowej polityki, priorytetów, planów i programów, zasoby na działania służące osiągnięciu celów niniejszego porozumienia.

2. Instytucje ustanowione na podstawie niniejszego porozumienia są finansowane z ustalonych wkładów Stron.

3. Niniejszym ustanawia się mechanizm zapewniania odpowiednich, dostępnych, nowych, dodatkowych i przewidywalnych zasobów finansowych na podstawie niniejszego porozumienia. Mechanizm zapewnia pomoc

Państwom-Stronom będącym krajami rozwijającymi się we wdrażaniu niniejszego porozumienia, w tym w drodze finansowania wspierającego budowanie potencjału i transfer technologii morskich, oraz pełni inne funkcje określone w niniejszym artykule w zakresie ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej.

4. Mechanizm obejmuje:

a) dobrowolny fundusz powierniczy ustanowiony przez Konferencję Stron, który ma na celu umożliwienie udziału przedstawicieli Państw-Stron będących krajami rozwijającymi się, w szczególności krajów najsłabiej rozwiniętych, rozwijających się państw śródlądowych i małych rozwijających się państw wyspiarskich, w posiedzeniach organów ustanowionych na podstawie niniejszego porozumienia;

b) fundusz specjalny, który jest finansowany z następujących źródeł:

(i) rocznych składek zgodnie z artykułem 14 ustęp 6;

(ii) płatności zgodnie z artykułem 14 ustęp 7;

(iii) dodatkowych wkładów Stron i podmiotów prywatnych pragnących zapewnić zasoby finansowe w celu wsparcia ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową;

c) fundusz powierniczy Funduszu na rzecz Globalnego Środowiska.

5. Konferencja Stron może rozważyć możliwość ustanowienia dodatkowych funduszy jako części mechanizmu finansowego w celu wspierania ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, finansowania rekultywacji i ekologicznej odbudowy morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową.

6. Fundusz specjalny i fundusz powierniczy Funduszu na rzecz Globalnego Środowiska są wykorzystywane w celu:

a) finansowania projektów budowania potencjału, o których mowa w niniejszym porozumieniu, w tym skutecznych projektów dotyczących ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej oraz działań i programów, w tym szkoleń związanych z transferem technologii morskich;

b) wsparcia Państw-Stron będących krajami rozwijającymi się we wdrażaniu niniejszego porozumienia;

c) wsparcia programów ochrony i zrównoważonego wykorzystywania realizowanych przez ludy tubylcze i społeczności lokalne posiadające wiedzę tradycyjną;

d) wsparcia konsultacji społecznych na szczeblu krajowym, subregionalnym i regionalnym;

e) finansowania wszelkich innych działań zgodnie z decyzją Konferencji Stron.

7. Celem mechanizmu finansowego powinno być niepowielanie działań oraz wspieranie komplementarności i spójności wykorzystania funduszy w ramach mechanizmu.

8. Zasoby finansowe uruchomione w celu wsparcia wdrożenia niniejszego porozumienia mogą obejmować finansowanie ze źródeł publicznych i prywatnych, zarówno krajowych, jak i międzynarodowych, w tym między

innymi wkłady państw, międzynarodowych instytucji finansowych, istniejących mechanizmów finansowania w ramach instrumentów światowych i regionalnych, agencji darczyńców, organizacji międzyrządowych, organizacji pozarządowych oraz osób fizycznych i prawnych, a także za pośrednictwem partnerstw publiczno-prywatnych.

9. Do celów niniejszego porozumienia mechanizm funkcjonuje z upoważnienia Konferencji Stron, w stosownych przypadkach, i pod jej kierownictwem oraz jest przez nią rozliczany. Konferencja Stron zapewnia wytyczne dotyczące ogólnych strategii, polityk, priorytetów programowych i kryteriów kwalifikowalności do dostępu do zasobów finansowych i ich wykorzystania.

10. Konferencja Stron i Fundusz na rzecz Globalnego Środowiska dokonują uzgodnień w celu wprowadzenia w życie powyższych ustępów na pierwszym posiedzeniu Konferencji Stron.

11. Uznając pilną potrzebę zajęcia się ochroną i zrównoważonym wykorzystywaniem morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, Konferencja Stron określa wstępny cel uruchomienia do 2030 r. zasobów na potrzeby funduszu specjalnego ze wszystkich źródeł, z uwzględnieniem m.in. form instytucjonalnych funduszu specjalnego oraz informacji dostarczonych przez komitet ds. budowania potencjału i transferu technologii morskich.

12. Kwalifikacja do dostępu do finansowania w ramach niniejszego porozumienia jest otwarta dla Państw-Stron będących krajami rozwijającymi się, w oparciu o potrzeby. Finansowanie w ramach funduszu specjalnego jest rozdzielane zgodnie z kryteriami sprawiedliwego podziału, z uwzględnieniem potrzeb wsparcia Stron o szczególnych wymaganiach, w szczególności krajów najslabiej rozwiniętych, rozwijających się państw śródlądowych, państw o niekorzystnym położeniu geograficznym, małych rozwijających się państw wyspiarskich i nadbrzeżnych państw afrykańskich, państw archipelagowych i rozwijających się krajów o średnim dochodzie, a także z uwzględnieniem szczególnej sytuacji małych rozwijających się państw wyspiarskich i krajów najslabiej rozwiniętych. Fundusz specjalny ma na celu zapewnienie skutecznego dostępu do finansowania w drodze uproszczonych procedur składania wniosków i zatwierdzania oraz zwiększonej gotowości wsparcia dla takich Państw-Stron będących krajami rozwijającymi się.

13. W świetle ograniczeń zdolności Strony zachęcają organizacje międzynarodowe do zapewniania preferencyjnego traktowania i uwzględniania szczególnych potrzeb i specjalnych wymagań Państw-Stron będących krajami rozwijającymi się, w szczególności krajów najslabiej rozwiniętych, rozwijających się państw śródlądowych i małych rozwijających się państw wyspiarskich, a także do uwzględniania szczególnej sytuacji małych rozwijających się państw wyspiarskich i krajów najslabiej rozwiniętych, przy przydzielaniu odpowiednich funduszy i pomocy technicznej oraz korzystaniu z ich wyspecjalizowanych usług w celu ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową.

14. Konferencja Stron ustanawia komitet finansowy ds. zasobów finansowych. W jego skład wchodzi członkowie posiadający odpowiednie kwalifikacje i wiedzę specjalistyczną, z zachowaniem równowagi płci i sprawiedliwej reprezentacji geograficznej. Zakres zadań i warunki funkcjonowania komitetu ustala Konferencja Stron. Komitet składa okresowe sprawozdania i przedstawia zalecenia dotyczące określania i uruchamiania funduszy w ramach mechanizmu. Gromadzi również informacje i sporządza

sprawozdania dotyczące finansowania w ramach innych mechanizmów i instrumentów przyczyniających się bezpośrednio lub pośrednio do osiągnięcia celów niniejszego porozumienia. Poza kwestiami przewidzianymi w niniejszym artykule, komitet bierze pod uwagę między innymi:

- a) ocenę potrzeb Stron, w szczególności Państw-Stron będących krajami rozwijającymi się;
- b) dostępność i terminową wypłatę środków;
- c) przejrzystość procesów decyzyjnych i procesów zarządzania dotyczących pozyskiwania funduszy i alokacji;
- d) odpowiedzialność Państw-Stron będących krajami rozwijającymi się otrzymujących wsparcie w odniesieniu do uzgodnionego wykorzystania funduszy.

15. Konferencja Stron analizuje sprawozdania i zalecenia komitetu finansowego i podejmuje odpowiednie działania.

16. Konferencja Stron przeprowadza ponadto okresowy przegląd mechanizmu finansowego w celu oceny adekwatności, skuteczności i dostępności zasobów finansowych, w tym na potrzeby budowania potencjału i transferu technologii morskich, w szczególności w odniesieniu do Państw-Stron będących krajami rozwijającymi się.

CZĘŚĆ VIII WDRAŻANIE I ZGODNOŚĆ

Artykuł 53 Wdrażanie

Aby zapewnić wdrożenie niniejszego porozumienia, Strony wprowadzają w stosownych przypadkach niezbędne środki ustawodawcze, administracyjne lub z zakresu polityki.

Artykuł 54 Monitorowanie wdrażania

Każda ze Stron monitoruje wdrażanie swoich zobowiązań wynikających z niniejszego porozumienia i składa Konferencji sprawozdania dotyczące środków zastosowanych w celu wdrożenia niniejszego porozumienia w formie i w odstępach czasu określonych przez Konferencję Stron.

Artykuł 55 Komitet ds. wdrażania i zgodności

1. Niniejszym ustanawia się komitet ds. wdrażania i zgodności w celu ułatwiania wdrożenia oraz wspierania zgodności z postanowieniami niniejszego porozumienia. Komitet ds. wdrażania i zgodności ma charakter pomocniczy i działa w sposób przejrzysty, niesporny i niesankcyjny.

2. Komitet ds. wdrażania i zgodności składa się z członków posiadających odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie, nominowanych przez Strony i wybieranych przez Konferencję Stron z należyтым uwzględnieniem równowagi płci i sprawiedliwej reprezentacji geograficznej.

3. Komitet ds. wdrażania i zgodności działa na warunkach i na podstawie

regulaminu przyjętych przez Konferencję Stron na jej pierwszym posiedzeniu. Komitet ds. wdrażania i zgodności m.in. rozpatruje kwestie wdrażania i zgodności na szczeblu indywidualnym i systemowym oraz składa Konferencji Stron okresowe sprawozdania i formułuje zalecenia, stosownie do potrzeb, z uwzględnieniem odpowiednich uwarunkowań krajowych.

4. W trakcie swoich prac komitet ds. wdrażania i zgodności może korzystać z odpowiednich informacji pochodzących od organów ustanowionych na mocy niniejszego porozumienia oraz odpowiednich organów światowych, regionalnych, subregionalnych i sektorowych, a także wynikających z odpowiednich instrumentów i ram prawnych, w zależności od potrzeb.

CZĘŚĆ IX ROZSTRZYGANIE SPORÓW

Artykuł 56 Zapobieganie sporom

Strony współpracują w celu zapobiegania sporom.

Artykuł 57 Obowiązek rozstrzygania sporów środkami pokojowymi

Strony mają obowiązek rozstrzygania sporów dotyczących interpretacji lub stosowania niniejszego porozumienia w drodze negocjacji, dochodzenia, mediacji, postępowania pojednawczego, arbitrażu, ugody sądowej, odwołania się do agencji lub porozumień regionalnych lub innymi wybranymi przez siebie środkami pokojowymi.

Artykuł 58 Rozstrzyganie sporów środkami pokojowymi wybranymi przez Strony

Żadne z postanowień niniejszej części nie narusza prawa żadnej ze Stron niniejszego porozumienia do wyrażenia zgody w dowolnym czasie na rozstrzygnięcie sporu między nimi dotyczącego wykładni lub stosowania niniejszego porozumienia wybranymi przez nie dowolnymi środkami pokojowymi.

Artykuł 59 Spory o charakterze technicznym

W przypadku gdy spór dotyczy kwestii o charakterze technicznym, zainteresowane Strony mogą skierować spór do powołanego przez siebie panelu ekspertów *ad hoc*. Panel ten konsultuje się z zainteresowanymi Stronami i dąży do niezwłocznego rozstrzygnięcia sporu bez odwoływania się do wiążących procedur rozstrzygania sporów, o których mowa w artykule 60 niniejszego porozumienia.

Artykuł 60 Procedury rozstrzygania sporów

1. Spory dotyczące wykładni lub stosowania niniejszego porozumienia rozstrzyga się zgodnie z postanowieniami dotyczącymi rozstrzygania sporów przewidzianymi w części XV konwencji.

2. Postanowienia części XV oraz załączników V, VI, VII i VIII do konwencji uznaje się za powielone do celów rozstrzygania sporów z udziałem Strony niniejszego porozumienia, która nie jest Stroną konwencji.
3. Każda procedura przyjęta przez Stronę niniejszego porozumienia, która jest również Stroną konwencji na podstawie artykułu 287 konwencji, ma zastosowanie do rozstrzygania sporów, o których mowa w niniejszej części, chyba że Strona ta, podpisując, ratyfikując, zatwierdzając, przyjmując niniejsze porozumienie lub przystępując do niego lub w dowolnym późniejszym momencie, przyjęła inną procedurę na podstawie artykułu 287 konwencji w celu rozstrzygania sporów, o których mowa w niniejszej części.
4. Każde oświadczenie złożone przez Stronę niniejszego porozumienia, która jest również Stroną konwencji na podstawie artykułu 298 konwencji, ma zastosowanie do rozstrzygania sporów, o których mowa w niniejszej części, chyba że Strona ta, podpisując, ratyfikując, zatwierdzając, przyjmując niniejsze porozumienie lub przystępując do niego lub w dowolnym późniejszym momencie, złożyła inne oświadczenie na podstawie artykułu 298 konwencji w celu rozstrzygania sporów, o których mowa w niniejszej części.
5. Na podstawie ustępu 2 powyżej Stronę niniejszego porozumienia, która nie jest Stroną konwencji, podpisując, ratyfikując, zatwierdzając, przyjmując niniejsze porozumienie lub przystępując do niego lub w dowolnym późniejszym momencie, ma swobodę wyboru, w drodze oświadczenia złożonego na piśmie depozytariuszowi, co najmniej jednego z następujących sposobów rozstrzygania sporów dotyczących wykładni lub stosowania niniejszego porozumienia:
- a) Międzynarodowy Trybunał Prawa Morza;
 - b) Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości,
 - c) trybunał arbitrażowy, o którym mowa w załączniku VII;
 - d) specjalny trybunał arbitrażowy, o którym mowa w załączniku VIII w odniesieniu do co najmniej jednej kategorii sporów określonych w tym załączniku.
6. Uznaje się, że Strona niniejszego porozumienia niebędąca Stroną konwencji, która nie wydała oświadczenia, zaakceptowała opcję określoną w ustępie 5 lit. c) powyżej. Jeżeli strony sporu zaakceptowały tę samą procedurę rozstrzygania sporów, spór może zostać poddany wyłącznie tej procedurze, chyba że strony postanowią inaczej. Jeżeli strony sporu nie zaakceptowały tej samej procedury rozstrzygania sporów, spór może być poddany wyłącznie arbitrażowi zgodnie z załącznikiem VII do konwencji, chyba że strony postanowią inaczej. Artykuł 287 ustęp 6–8 konwencji ma zastosowanie do oświadczeń składanych na podstawie ustępu 5 powyżej.
7. Strona niniejszego porozumienia niebędąca Stroną konwencji może, podpisując, ratyfikując, zatwierdzając, przyjmując niniejsze porozumienie lub przystępując do niego lub w dowolnym późniejszym czasie, bez uszczerbku dla zobowiązań wynikających z niniejszej części, oświadczyć na piśmie, że nie akceptuje żadnej z procedur przewidzianych w części XV sekcja 2 konwencji lub ich większej liczby w odniesieniu do co najmniej jednej kategorii sporów określonych w artykule 298 konwencji w celu rozstrzygania sporów, o których mowa w niniejszej części. Do takiego oświadczenia ma zastosowanie artykuł 298 konwencji.
8. Postanowienia niniejszego artykułu pozostają bez uszczerbku dla procedur rozstrzygania sporów, na które Strony wyraziły zgodę jako uczestnicy odpowiedniego instrumentu lub ram prawnych, lub jako członkowie odpowiedniego organu światowego, regionalnego, subregionalnego lub sektorowego, dotyczących wykładni lub stosowania takich instrumentów i ram.
9. Żadne z postanowień niniejszego porozumienia nie może być interpretowane jako przyznające jurysdykcję sądowi lub trybunałowi w odniesieniu do

jakiegokolwiek sporu, który dotyczy lub w sposób konieczny wiąże się z równoczesnym rozpatrzeniem statusu prawnego obszaru podlegającego jurysdykcji krajowej, ani w odniesieniu do jakiegokolwiek sporu dotyczącego suwerenności lub innych praw do kontynentalnego lub wyspiarskiego terytorium lądowego lub roszczenia do niego Strony niniejszego porozumienia, z zastrzeżeniem, że żadne z postanowień niniejszego ustępu nie może być interpretowane jako ograniczające jurysdykcję sądu lub trybunału, o których mowa w części XV sekcja 2 konwencji.

10. W celu uniknięcia wątpliwości, żadne z postanowień niniejszego porozumienia nie może stanowić podstawy dochodzenia lub oddalania jakichkolwiek roszczeń do suwerenności, praw suwerennych lub jurysdykcji nad obszarami lądowymi lub morskimi, w tym w odniesieniu do wszelkich sporów z nimi związanych.

Artykuł 61

Porozumienia tymczasowe

Do czasu rozstrzygnięcia sporu zgodnie z niniejszą częścią, strony sporu podejmują wszelkie starania w celu zawarcia porozumień tymczasowych o charakterze praktycznym.

CZĘŚĆ X

PAŃSTWA NIEBĘDĄCE STRONAMI NINIEJSZEGO POROZUMIENIA

Artykuł 62

Państwa niebędące Stronami niniejszego porozumienia

Strony zachęcają państwa niebędące Stronami niniejszego porozumienia do zostania jej Stronami oraz do przyjęcia przepisów ustawowych i wykonawczych zgodnych z jej postanowieniami.

CZĘŚĆ XI

DOBRA WIARA I NADUŻYWANIE PRAW

Artykuł 63

Dobra wiara i nadużywanie praw

Strony wypełniają w dobrej wierze zobowiązania przyjęte na podstawie niniejszego porozumienia i korzystają z uznanych w nim praw w sposób, który nie stanowi nadużywania prawa.

CZĘŚĆ XII

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 64

Prawo głosu

1. Każda ze Stron niniejszego porozumienia dysponuje jednym głosem, z wyjątkiem przewidzianym w ustępie 2 poniżej.
2. Regionalna organizacja integracji gospodarczej będąca Stroną niniejszego porozumienia korzysta w sprawach będących w zakresie jej kompetencji z prawa głosu, dysponując liczbą głosów równą liczbie jej państw członkowskich będących

Stronami niniejszego porozumienia. Organizacja taka nie może korzystać z prawa głosu, jeżeli którekolwiek z jej państw członkowskich korzysta ze swojego prawa głosu i odwrotnie.

Artykuł 65
Podpis

Niniejsze porozumienie jest otwarte do podpisu dla wszystkich państw i regionalnych organizacji integracji gospodarczej od dnia 20 września 2023 roku i pozostaje otwarte do podpisu w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku do dnia 20 września 2025 roku.

Artykuł 66**Ratyfikacja, zatwierdzenie, przyjęcie i przystąpienie**

Niniejsze porozumienie podlega ratyfikacji, zatwierdzeniu lub przyjęciu przez państwa oraz regionalne organizacje integracji gospodarczej. Jest ono otwarte do przystąpienia dla państw i regionalnych organizacji integracji gospodarczej od dnia następującego po dniu zamknięcia porozumienia do podpisu. Dokumenty ratyfikacji, zatwierdzenia, przyjęcia i przystąpienia składa się Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 67**Podział kompetencji regionalnych organizacji integracji gospodarczej i ich państw członkowskich w odniesieniu do spraw regulowanych niniejszym porozumieniem**

1. Każda regionalna organizacja integracji gospodarczej, która staje się Stroną niniejszego porozumienia i której żadne z państw członkowskich nie jest Stroną, jest związana wszystkimi zobowiązaniami określonymi w niniejszym porozumieniu. W przypadku takich organizacji, których co najmniej jedno państwo członkowskie jest Stroną porozumienia, organizacja taka i jej państwa członkowskie decydują o swej odpowiedzialności za wypełnianie zobowiązań wynikających z niniejszego porozumienia. W takich przypadkach organizacja i jej państwa członkowskie nie są upoważnione do równoczesnego korzystania z praw wynikających z niniejszego porozumienia.
2. W dokumentach ratyfikacji, zatwierdzenia, przyjęcia lub przystąpienia regionalna organizacja integracji gospodarczej określa zakres swoich kompetencji w odniesieniu do spraw uregulowanych niniejszym porozumieniem. Każda taka organizacja informuje również depozytariusza, który z kolei zawiadamia Stronę o każdej istotnej zmianie w zakresie jej kompetencji.

Artykuł 68**Wejście w życie**

1. Niniejsze porozumienie wchodzi w życie po upływie 120 dni od daty złożenia sześćdziesiątego dokumentu ratyfikacji, zatwierdzenia, przyjęcia lub przystąpienia.
2. W przypadku każdego z państw lub każdej z regionalnych organizacji integracji gospodarczej, które ratyfikują, zatwierdzą lub przyjmą niniejsze porozumienie lub do niego przystąpią po złożeniu sześćdziesiątego z dokumentów ratyfikacji, zatwierdzenia, przyjęcia lub przystąpienia, niniejsze porozumienie wejdzie w życie trzydziestego dnia po złożeniu ich dokumentu ratyfikacji, zatwierdzenia, przyjęcia lub przystąpienia, z zastrzeżeniem ustępu 1 powyżej.
3. Do celów ustępu 1 i 2 powyżej żaden dokument złożony przez regionalną organizację integracji gospodarczej nie jest traktowany jako dodatkowy w stosunku do dokumentów złożonych przez państwa członkowskie tej organizacji.

Artykuł 69**Tymczasowe stosowanie**

1. Niniejsze porozumienie może być stosowane tymczasowo przez państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej, która wyraża zgodę na jego tymczasowe stosowanie, powiadamiając na piśmie depozytariusza w chwili

podpisania lub złożenia dokumentu ratyfikacji, zatwierdzenia, przyjęcia lub przystąpienia. Takie tymczasowe stosowanie staje się skuteczne od dnia otrzymania takiego powiadomienia przez depozytariusza.

2. Tymczasowe stosowanie przez państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej kończy się w momencie wejścia w życie niniejszego porozumienia w stosunku do tego państwa lub regionalnej organizacji integracji gospodarczej lub powiadomienia na piśmie depozytariusza przez to państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej o zamiarze odstąpienia od jego tymczasowego stosowania.

Artykuł 70

Zastrzeżenia i wyjątki

Do niniejszego porozumienia nie można złożyć żadnych zastrzeżeń ani wyjątków, chyba że wyraźnie zezwolono na to w innych artykułach niniejszego porozumienia.

Artykuł 71

Deklaracje i oświadczenia

Artykuł 70 nie stanowi przeszkody dla państwa lub regionalnej organizacji integracji gospodarczej, przy podpisywaniu, ratyfikowaniu, zatwierdzaniu lub przyjęciu niniejszego porozumienia lub przystąpieniu do niego, w składaniu deklaracji lub oświadczeń, niezależnie od ich wyrażenia lub nazwy, w celu m.in. harmonizacji jego przepisów ustawowych i wykonawczych z postanowieniami niniejszego porozumienia, pod warunkiem że takie deklaracje lub oświadczenia nie oznaczają wyłączenia lub zmiany skutku prawnego postanowień niniejszego porozumienia w ich stosowaniu w odniesieniu do tego państwa lub regionalnej organizacji integracji gospodarczej.

Artykuł 72

Zmiana

1. W drodze pisemnego zawiadomienia skierowanego do sekretariatu Strona może zaproponować zmiany do niniejszego porozumienia. Sekretariat przekazuje takie zawiadomienie wszystkim Stronom. Jeśli w ciągu sześciu miesięcy od daty przekazania zawiadomienia co najmniej połowa Stron odpowie pozytywnie na wniosek, proponowana zmiana jest rozpatrywana na następnym posiedzeniu Konferencji Stron.

2. Zmiany niniejszego porozumienia przyjęte zgodnie z artykułem 47 są przekazywane przez depozytariusza wszystkim Stronom do ratyfikacji, zatwierdzenia lub przyjęcia.

3. Zmiany niniejszego porozumienia wchodzi w życie w przypadku Stron je ratyfikujących, zatwierdzających lub przyjmujących trzydziestego dnia po złożeniu dokumentu ratyfikacji, zatwierdzenia lub przyjęcia przez dwie trzecie liczby Stron niniejszego porozumienia w chwili przyjęcia tej zmiany. Następnie w przypadku każdej ze Stron składającej dokument ratyfikacji, zatwierdzenia lub przyjęcia zmiany po złożeniu wymaganej liczby takich dokumentów, zmiana wchodzi w życie trzydziestego dnia po złożeniu jej dokumentu ratyfikacji, zatwierdzenia lub przyjęcia.

4. W chwili jej przyjęcia zmiana może stanowić, że do jej wejścia w życie wymagana jest mniejsza lub większa liczba dokumentów ratyfikacji, zatwierdzenia lub przyjęcia niż wymaga się na mocy niniejszego artykułu.

5. Do celów ustępu 3 i 4 powyżej żaden dokument złożony przez regionalną

organizację integracji gospodarczej nie jest traktowany jako dodatkowy w stosunku do dokumentów złożonych przez państwa członkowskie tej organizacji.

6. Państwo lub regionalna organizacja integracji gospodarczej, które stają się Stroną niniejszego porozumienia po wejściu w życie zmian zgodnie z ustępem 3 powyżej, w przypadku niewyrażenia przez to państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej odmiennego zamiaru:

- a) są uważane za Stronę tak zmienionego niniejszego porozumienia;
- b) są uważane za Stronę niezmienionego porozumienia w stosunku do każdego państwa będącego Stroną niezwiązaną zmianą.

Artykuł 73

Wypowiedzenie

1. Strona może, w drodze pisemnego zawiadomienia skierowanego do Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, wypowiedzieć niniejsze porozumienie i wskazać powody wypowiedzenia. Brak wskazania powodów nie ma wpływu na ważność wypowiedzenia. Wypowiedzenie staje się skuteczne po upływie roku od daty otrzymania zawiadomienia, chyba że w zawiadomieniu określono późniejszą datę.

2. Wypowiedzenie w żaden sposób nie wpływa na obowiązek którejkolwiek ze Stron do wypełnienia któregośkolwiek zobowiązania zawartego w niniejszym porozumieniu, któremu podlegałyby w świetle prawa międzynarodowego niezależnie od niniejszego porozumienia.

Artykuł 74

Załączniki

1. Załączniki stanowią integralną część niniejszego porozumienia i o ile wprost nie postanowiono inaczej odniesienia do niniejszego porozumienia lub jednej z jego części obejmują odniesienie do związanych z nim załączników.

2. Postanowienia artykułu 72 dotyczące zmiany niniejszego porozumienia mają również zastosowanie do wniosku w sprawie nowego załącznika do porozumienia, jego przyjęcia i wejścia w życie.

3. Każda ze Stron może zaproponować zmianę dowolnego załącznika do niniejszego porozumienia do rozpatrzenia podczas kolejnego posiedzenia Konferencji Stron. Załączniki mogą zostać zmienione przez Konferencję Stron. Niezależnie od postanowień artykułu 72, w odniesieniu do zmian w załącznikach do niniejszego porozumienia stosuje się następujące postanowienia:

a) tekst proponowanej zmiany jest przekazywany sekretariatowi co najmniej 150 dni przed posiedzeniem Konferencji. Po otrzymaniu tekstu proponowanej zmiany sekretariat przekazuje go Stronom. Sekretariat w razie potrzeby konsultuje się z odpowiednimi organami pomocniczymi i przekazuje wszelkie odpowiedzi wszystkim Stronom nie później niż 30 dni przed posiedzeniem;

b) zmiany przyjęte podczas posiedzenia Konferencji wchodzą w życie po upływie 180 dni po zamknięciu posiedzenia w odniesieniu do wszystkich Stron, z wyjątkiem tych, które zgłosiły zastrzeżenie zgodnie z ustępem 4 niniejszego artykułu poniżej.

4. W okresie 180 dni przewidzianym w ustępie 3 lit. b) powyżej każda ze Stron może zgłosić zastrzeżenie dotyczące zmiany w drodze pisemnego zawiadomienia skierowanego do depozytariusza. Zastrzeżenie takie może być w każdej chwili

wycofane w drodze pisemnego zawiadomienia skierowanego do depozytariusza i tym samym zmiana załącznika wchodzi w życie w odniesieniu do danej Strony trzydziestego dnia od daty wycofania zastrzeżenia.

Artykuł 75 **Depozytariusz**

Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych jest depozytariuszem niniejszego porozumienia oraz wszelkich jego zmian lub rewizji.

Artykuł 76 **Teksty autentyczne**

Teksty niniejszego porozumienia w języku arabskim, chińskim, angielskim, francuskim, rosyjskim i hiszpańskim są na równi autentyczne.

ZAŁĄCZNIK I**Orientacyjne kryteria do celów identyfikacji obszarów**

- a) niepowtarzalność;
- b) rzadkość;
- c) szczególne znaczenie dla etapów cyklu życia gatunków;
- d) szczególne znaczenie występujących tam gatunków;
- e) znaczenie dla zagrożonych lub ginących gatunków lub siedlisk;
- f) wrażliwość, w tym na zmiany klimatu i zakwaszanie oceanów;
- g) niestabilność;
- h) wrażliwość;
- i) różnorodność biologiczna i produktywność;
- j) reprezentatywność;
- k) zależność;
- l) naturalność;
- m) łączność ekologiczna;
- n) ważne procesy ekologiczne zachodzące na obszarze;
- o) czynniki gospodarcze i społeczne;
- p) czynniki kulturowe;
- q) skumulowane i transgraniczne oddziaływanie;
- r) powolna odbudowa i odporność;
- s) adekwatność i praktyczność;
- t) powtarzalność;
- u) zrównoważoność reprodukcji;
- v) obowiązywanie środków ochrony i zarządzania.

ZAŁĄCZNIK II

Rodzaje budowania potencjału i transferu technologii morskich

W ramach niniejszego porozumienia inicjatywy w zakresie budowania potencjału i transferu technologii morskich mogą obejmować między innymi:

a) udostępnianie odpowiednich danych, informacji, wiedzy i wyników badań w przyjaznych dla użytkownika formatach, w tym:

- (i) udostępnianie morskiej wiedzy naukowej i technologicznej;
- (ii) wymianę informacji na temat ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową;
- (iii) udostępnianie wyników prac badawczo-rozwojowych;

b) rozpowszechnianie informacji i podnoszenie świadomości, w tym w odniesieniu do:

- (i) morskich badań naukowych, nauk o morzu oraz powiązanych operacji i usługi morskich;
- (ii) informacji środowiskowych i biologicznych zebranych w wyniku badań przeprowadzonych na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową;
- (iii) odpowiedniej wiedzy tradycyjnej zgodnie z dobrowolną, wcześniejszą i świadomą zgodą jej posiadaczy;
- (iv) czynników wywierających presję na oceany, które wpływają na morską różnorodność biologiczną na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, w tym negatywnych skutków zmiany klimatu, takich jak ocieplenie i odtlenienie oceanów, a także zakwaszania oceanów;
- (v) środków, takich jak narzędzia zarządzania obszarowego, w tym morskie obszary chronione;
- (vi) ocen oddziaływania na środowisko;

c) rozwój i wzmacnianie odpowiedniej infrastruktury, w tym sprzętu, jak na przykład:

- (i) rozwój i ustanowienie niezbędnej infrastruktury;
- (ii) zapewnienie technologii, w tym sprzętu do pobierania próbek i metodyki (np. w odniesieniu do próbek wody, próbek geologicznych, biologicznych lub chemicznych);
- (iii) nabywanie sprzętu niezbędnego do wspierania i dalszego rozwijania zdolności badawczo-rozwojowych, w tym w zakresie zarządzania danymi, w kontekście działań dotyczących morskich zasobów genetycznych i informacji cyfrowej o sekwencjach DNA morskich zasobów genetycznych z obszarów znajdujących się poza jurysdykcją krajową, środków takich jak narzędzia zarządzania obszarowego, w tym morskie obszary chronione, oraz przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko;

d) rozwój i poprawa zdolności instytucjonalnych oraz krajowych ram lub mechanizmów regulacyjnych, w tym:

- (i) ram zarządzania, ram politycznych i prawnych oraz mechanizmów;

- (ii) pomocy w opracowywaniu, wdrażaniu i egzekwowaniu krajowych środków legislacyjnych, administracyjnych lub z zakresu polityki, w tym powiązanych wymogów regulacyjnych, naukowych i technicznych na szczeblu krajowym, subregionalnym lub regionalnym;
 - (iii) wsparcia technicznego w zakresie wdrażania postanowień niniejszego porozumienia, w tym w zakresie monitorowania danych i sprawozdawczości;
 - (iv) zdolności w zakresie przekładania informacji i danych na skuteczną i efektywną politykę, w tym poprzez ułatwianie dostępu i zdobywania wiedzy niezbędnej do uświadamienia decydentów w Państwach-Stronach będących krajami rozwijającymi się;
 - (v) ustanowienia lub ugruntowania zdolności instytucjonalnych odpowiednich krajowych i regionalnych organizacji i instytucji;
 - (vi) utworzenia krajowych i regionalnych ośrodków naukowych, w tym repozytoriów danych;
 - (vii) rozwoju regionalnych centrów doskonałości;
 - (viii) rozwoju regionalnych centrów rozwoju umiejętności;
 - (ix) wzmocnienie powiązań kooperacyjnych między instytucjami regionalnymi, na przykład współpracy Północ-Południe i Południe-Południe oraz współpracy regionalnych organizacji morskich i regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem;
- e) rozwój i poprawa zdolności osób i zasobów zarządzania finansami oraz specjalistycznej wiedzy technicznej w drodze wymiany, współpracy naukowej, wsparcia technicznego, kształcenia i szkolenia oraz transferu technologii morskich, takich jak:
- (i) współpraca w dziedzinie nauk o morzu, w tym w drodze gromadzenia danych, wymiany technicznej, projektów i programów naukowo-badawczych oraz rozwoju wspólnych projektów naukowo-badawczych we współpracy z instytucjami w krajach rozwijających się;
 - (ii) kształcenie i szkolenie w zakresie:
 - a) nauk przyrodniczych i społecznych, zarówno podstawowych, jak i stosowanych, w celu rozwoju potencjału naukowego i badawczego;
 - b) technologii i stosowania nauki o morzu i technologii morskiej w celu rozwoju potencjału naukowego i badawczego;
 - c) polityki i zarządzania;
 - d) znaczenie i zastosowanie wiedzy tradycyjnej;
 - (iii) wymiana ekspertów, w tym ekspertów w dziedzinie wiedzy tradycyjnej;
 - (iv) zapewnienie finansowania rozwoju zasobów ludzkich i wiedzy technicznej, w tym poprzez:
 - a) zapewnienie stypendiów lub innych dotacji dla przedstawicieli małych rozwijających się wyspiarskich Państw-Stron uczestniczących w warsztatach, programach szkoleniowych lub innych odpowiednich programach mających na celu rozwój ich szczególnych zdolności;
 - b) zapewnienie finansowej i technicznej wiedzy specjalistycznej oraz zasobów, w szczególności w przypadku małych rozwijających się państw wyspiarskich, w zakresie ocen oddziaływania na środowisko;
 - (v) ustanowienie mechanizmu tworzenia sieci kontaktów wśród przeszkolonych kadr;

-
- f) opracowanie i udostępnianie instrukcji, wytycznych i standardów, w tym:
 - (i) kryteriów i materiałów referencyjnych;
 - (ii) standardów i zasad technologicznych;
 - (iii) repozytorium podręczników i istotnych informacji w celu udostępniania wiedzy i zdolności w zakresie przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko, zdobytych doświadczeń i najlepszych praktyk;
 - g) opracowanie programów technicznych, naukowych oraz badawczo-rozwojowych, w tym badań biotechnologicznych.
-